



**ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในจังหวัดมหาสารคาม**

**THE ADMINISTRATION PROBLEMS OF CHILD DEVELOPMENT CENTERS
OF SUB-DISTRICT ADMINISTRATION ORGANIZATIONS
IN MAHASARAKHAM PROVINCE**

วิทยานิพนธ์

ของ

วุฒิชัย แก่นโมก

**เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา**

กรกฎาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ชื่อเรื่อง	ปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม		
ชื่อผู้วิจัย	วุฒิชัย แก่นโมก		
กรรมการควบคุม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิราณี จุโฑปะมา	ประธานกรรมการ	
	รองศาสตราจารย์ มาลีณี จุโฑปะมา	กรรมการ	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประคอง กาญจนการุณ	กรรมการ	
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขา	การบริหารการศึกษา
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2553

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากรผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 422 คน แล้วทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม (Stratified Random Sampling) ให้กระจายไปทุกอำเภอตามสัดส่วน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมี 3 ลักษณะ คือ แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบคำถามปลายเปิด (Open Form) ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.9857 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานใช้ค่า t-test ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลพบว่า ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน อยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง

และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามความคิดเห็นของผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรอยู่ในระดับน้อย

2. ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีคุณวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชนอยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง

และปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีคุณวุฒิการศึกษาดังแต่ปริญญาตรีขึ้นไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ และด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน อยู่ในระดับน้อย

3. เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามสถานภาพ ตำแหน่งและคุณวุฒิการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ เกี่ยวกับการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นมากที่สุด คือ ควรสนับสนุนงบประมาณให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอ รองลงมาคือ ควรให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารสถานที่ที่เป็นเอกเทศ ควรให้ผู้ดูแลเด็กไปศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่น ๆ และควรสนับสนุนให้ผู้ดูแลเด็กได้ศึกษาในระดับสูงขึ้น

TITLE	The Administration Problems of Child Development Centers of Sub-district Administrative Organizations in Mahasarakham Province		
AUTHOR	Wutthichai Kanmok		
ADVISORS	Assistant Professor Siranee Chutopama, Ph.D.		Thesis Advisor
	Associate Professor Malinee Chutopama		Co-advisor
	Assistant Professor Prakhong Kajanakaroon		Co-advisor
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration
SCHOOL	Buriram Rajabhat University	YEAR	2010

ABSTRACT

The purposes of this research were to study and compare the administration problems of Child Development Centers of Sub-district Administrative Organizations in Mahasarakham Province in 4 aspects, namely: 1) personnel and administrative management; 2) buildings and environment; 3) academic and curricular activities; and 4) participation and community supports. The samples were 422 administrators and child attendants, selected through the Table of Krejcie & Morgan, stratified random sampling and sample random sampling, respectively. The research instrument was a 3-part questionnaire including checklist, rating scale, and open form with its reliability at 0.9857. The statistics used to analyze the collected data were percentage, mean, and standard deviation. The hypotheses were tested by t-test.

The results were as follows:

1. The administration problems of Child Development Centers of Sub-district Administrative Organizations in Mahasarakham Province as perceived by the administrators and child attendants as a whole were at low levels. When considering at each aspect as perceived by the administrators, it was found that the personnel and administrative management, the academic and curricular activities, and the participation and community supports were at low levels; whereas, the buildings and environment was at moderate level. In terms of the child attendants' perception, it also found that the personnel and administrative management, the buildings and environment, and the

participation and community supports were at moderate levels; whereas, the academic and curricular activities was at low level.

2. The administration problems of Child Development Centers of Sub-district Administrative Organizations in Mahasarakham Province as perceived by the administrators and child attendants who had the lower than bachelor's degree as a whole were at low levels. When considering at each aspect, it was found that the personnel and administrative management, the academic and curricular activities, and the participation and community supports were at low levels; whereas, the buildings and environment was at moderate level. The administration problems of Child Development Centers of Sub-district Administrative Organizations in Mahasarakham Province as perceived by the administrators and child attendants who had the bachelor's degree as a whole were at moderate levels. When considering at each aspect, it was found that the personnel and administrative management, and the buildings and environment were at moderate levels; whereas, the academic and curricular activities, and the participation and community supports were at low levels.

3. When comparing the administration problems of Child Development Centers of Sub-district Administrative Organizations in Mahasarakham Province as perceived by the administrators and child attendants, classified by positions, and educational background, it was found that there were not significant differences.

4. The opinions and additional suggestions about the administration of Child Development Centers descending order from high to low were that the Sub-district Administrative Organizations in Mahasarakham Province should support more budgets to the Child Development Centers, provide the specific building for Child Development Centers, give opportunity to the child attendants to have the study tour for exchanging knowledge with other centers, and the child attendants should be supported to pursue the further education, respectively.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงโดยได้รับความอนุเคราะห์ จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิราณี จุโฑปะมา ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์มาลิณี จุโฑปะมา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประคอง กาญจนการุณ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่ต้นจนเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความเมตตาเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ และขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์นิวัฒน์ กัลยพุกกันท์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ประกิจ จันทะเทียน คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้อำนวยความสะดวกและประสานงานในการจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี

ขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่าน คือ นายศิริพันธ์ ศรีกงพลี หัวหน้ากลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม นายธีรศักดิ์ แก่นสา ท้องถิ่นอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม และ นางวิลาสิณี นามเมือง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลราษฎร์พัฒนา อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ที่ได้กรุณาตรวจและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอบพระคุณผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดมหาสารคามและจังหวัดบุรีรัมย์ทุกท่าน ที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามการวิจัยในครั้งนี้ ตลอดจนที่ ๆ เพื่อน ๆ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จ

ขอกราบขอบพระคุณทุกคนในครอบครัว ที่เป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา

ประ โยชน์และคุณค่าอันพึงเกิดขึ้นจากการทำภาคนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณแต่บิดา มารดา นูรพาจารย์ คณาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำให้เกิดสติปัญญา ความรู้ และวิชาชีพ ตลอดจน ชี้นำคุณธรรมในการดำเนินชีวิตแก่ผู้วิจัย

วุฒิชัย แก่นโมก

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
ขอบเขตการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
การปกครองส่วนท้องถิ่น.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ.....	10
องค์การบริหารส่วนตำบล.....	14
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก.....	20
การจัดการศึกษาปฐมวัย.....	23
การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	26
ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ.....	27
ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย.....	37
ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร.....	42
ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน.....	47
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	49
งานวิจัยในประเทศ.....	49
งานวิจัยต่างประเทศ.....	56

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	57
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	57
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	58
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	82
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	82
สมมติฐานของการวิจัย.....	82
วิธีดำเนินการวิจัย.....	83
สรุปผลการวิจัย.....	84
อภิปรายผล.....	86
ข้อเสนอแนะ.....	94
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้.....	94
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป.....	95
บรรณานุกรม.....	96

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก.....	101
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	102
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือ.....	106
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม.....	110
ภาคผนวก ง แบบสอบถามสำหรับการวิจัย.....	114
ภาคผนวก จ ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม.....	123
ภาคผนวก ฉ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	127
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	128

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอในเขตจังหวัดมหาสารคาม.....	58
2 จำนวนร้อยละและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	64
3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมและรายด้าน.....	65
4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับ ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ เป็นรายชื่อ.....	66
5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับ ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม เป็นรายชื่อ.....	68
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร เป็นรายชื่อ	70
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน เป็นรายชื่อ	72
8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมและรายด้าน	74

สารบัญญัตินำ (ต่อ)

ตาราง	หน้า
9 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมและรายด้าน	75
10 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีคุณวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี โดยภาพรวมและรายด้าน.....	76
11 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีคุณวุฒิการศึกษาดังแต่ปริญญาตรีขึ้นไป โดยภาพรวมและรายด้าน.....	77
12 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบลจำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้าน	78
13 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามคุณวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน	79
14 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล.....	80
15 คำอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม.....	122

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 โครงสร้างคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล.....	17
2 โครงสร้างการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น...	35

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม จะต้องอาศัยทรัพยากรหลาย ๆ อย่างประกอบกัน ทรัพยากรที่ถือได้ว่าเป็นมีความสำคัญเป็นอันดับแรกของการพัฒนาก็คือ ทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งจะเห็นได้ว่าในประเทศที่พัฒนาแล้วให้ความสำคัญกับคุณภาพของประชากรเป็นอย่างมาก กล่าวคือ ในประเทศที่มีแต่ประชากรคุณภาพย่อมมีความเจริญก้าวหน้ามากกว่าประเทศที่มีแต่ประชากรที่ด้อยคุณภาพ ในการเตรียมการขับเคลื่อนให้ประเทศได้รับการพัฒนานั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างเสริมกำลังคนให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพมากที่สุด เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับนานาอารยประเทศ และสิ่งที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพนั้น ก็คือ “การศึกษา” ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการเตรียมและส่งเสริมมนุษย์ให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพ เป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้มีความก้าวหน้า

จึงกล่าวได้ว่าการศึกษาคือปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรม ทั้งนี้เพราะการศึกษาช่วยเพิ่มขีดความสามารถด้านการผลิต ช่วยสนับสนุนกิจกรรมทางการเมือง ช่วยปลูกจิตสำนึกให้รู้จักคุณค่าของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ตลอดจนช่วยให้สามารถพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้การศึกษายังช่วยลดปัญหาความยากจน ปัญหาด้านสุขภาพและทพโภชนาการด้วยการเพิ่มความรู้ความสามารถและประสิทธิภาพของคน ตลอดจนประสิทธิภาพของแรงงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพเศรษฐกิจและสังคมของโลกปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปตามความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและกระบวนการผลิตใหม่ ๆ ซึ่งต้องใช้แรงงานที่มีการศึกษาสูงขึ้น สามารถเรียนรู้และปรับตัวให้ทันเหตุการณ์ได้รวดเร็วยิ่งขึ้น ดังนั้นการให้การศึกษาแก่ประชาชนของประเทศจึงเป็นการสร้างพลังอำนาจให้แก่ชาติบ้านเมือง (รุ่ง แก้วแดง. 2543: 1)

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วยการศึกษา จะต้องพัฒนาดังแต่วัยแรกเริ่มของชีวิต คือ ตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี ซึ่งเป็นช่วงที่สำคัญที่สุดของการเจริญเติบโตและการพัฒนาการทุก ๆ ด้านของบุคคล ถือได้ว่าเป็นช่วงวิกฤติ ที่เป็นจุดเริ่มต้นของรากฐานคุณภาพชีวิต จิตใจ ของบุคคลเมื่อเป็นผู้ใหญ่ การอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการเด็กในช่วงวัยนี้เป็นอย่างถูกต้องเหมาะสม ย่อมนำไปสู่คุณภาพ

ของผู้ใหญ่ที่จะเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าของประเทศชาติในอนาคต (กรมอนามัย. 2547: 1) พัฒนาการของมนุษย์เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวมนุษย์ เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิต่อเนื่องไปจนตลอดชีวิต ซึ่งครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาจะมีความสัมพันธ์และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นตอนไปพร้อมกันทุกด้าน เด็กแต่ละคนจะเติบโตและมีลักษณะพัฒนาการแตกต่างกันไปตามวัย โดยที่พัฒนาการเด็กปฐมวัยบ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวเด็กอย่างต่อเนื่องในแต่ละวัย เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงอายุ 5 ปี ซึ่งพัฒนาการแต่ละด้านมีทฤษฎีเฉพาะอธิบายไว้และสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาเด็ก อาทิ ทฤษฎีพัฒนาการทางร่างกายที่อธิบายการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กว่ามีลักษณะต่อเนื่องเป็นลำดับขั้น เด็กจะพัฒนาถึงขั้นใดจะต้องเกิดคุณลักษณะของความสามารถขั้นนั้นก่อน หรือทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาที่อธิบายว่าเด็กเกิดมาพร้อมคุณลักษณะซึ่งพัฒนาขึ้นตามอายุ ประสบการณ์ คำนิยามทางสังคม และสิ่งแวดล้อม หรือทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพ ที่อธิบายว่าเด็กจะพัฒนาได้ดีถ้าในแต่ละช่วงอายุเด็กได้รับการตอบสนองในสิ่งที่ตนพอใจ ได้รับความรัก ความอบอุ่น อย่างเพียงพอจากผู้ใกล้ชิด มีโอกาสช่วยเหลือตนเอง ทำงานที่เหมาะสมกับวัยและมีอิสระที่จะเรียนรู้สิ่งที่ตนอยากรู้รอบ ๆ ตัว (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2548: 3)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว รัฐจึงให้ความสำคัญกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กวัย 5 ขวบปีแรกเป็นอย่างมาก อันจะเห็นได้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 (2542: 3) ได้มีข้อกำหนดเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กไว้ว่า การจัดการศึกษาเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และจากแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 10 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2549: 53) กล่าวถึง การสร้างและพัฒนาเด็กให้มีความพร้อมด้านสติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม ภายใต้ระบบการศึกษาที่มุ่งการเรียนรู้ทั้งทางปฏิบัติและวิชาการ โดยพัฒนาเด็กเริ่มตั้งแต่ในครรภ์มารดาจนกระทั่งเกิดให้เติบโตตามวัยอย่างเหมาะสมและพร้อมเรียนรู้ โดยเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้กับพ่อแม่ในการดูแลสุขภาพและพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดทั้งทางจิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ฝึกให้เด็กคิด วิเคราะห์อย่างมีเหตุผล เป็นระบบ รู้จัก เข้าใจ และสามารถควบคุมตนเองได้อย่างเหมาะสม รู้ถึงความสามารถที่ตนมีอยู่และร่วมมือกับผู้อื่น ผ่านการเรียนรู้ร่วมกันจากประสบการณ์จริงและมีความสุขจากการเรียนรู้ อีกทั้งพัฒนาหลักสูตรทั้งในและนอกระบบให้หลากหลายสอดคล้องกับพัฒนาการทางสมองที่บูรณาการเรื่องศีลธรรม ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และการลดความขัดแย้งแบบสันติวิธี เป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจในรากเหง้าของตน และเรียนรู้การอยู่ร่วมกันอย่าง

สงบสุข พัฒนาศือการเรียนการสอนที่จูงใจให้เด็กสนใจและใฝ่รู้ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นเครื่องมือ และพัฒนาคุณภาพครูให้รู้เท่าทันวิทยาการสมัยใหม่

จากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันส่งผลให้ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยไม่มีเวลาดูแลบุตรหลาน เพราะต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ทำให้เด็กในวัยนี้ได้รับการเลี้ยงดูที่ไม่ถูกสุขลักษณะ และ ประกอบกับสภาพแวดล้อมในปัจจุบันมีมลพิษมากขึ้น สภาพสังคมครอบครัวแตกแยก เด็กไม่ได้รับเอาใจใส่เท่าที่ควร ขณะเดียวกันโรงเรียนอนุบาลก็มีไม่เพียงพอกับจำนวนเด็กที่เพิ่มขึ้น ผู้ปกครองบางรายต้องส่งลูกเข้าไปเรียนเพื่อเตรียมความพร้อม ด้วยเหตุนี้จึงมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งพัฒนาเด็ก อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งพัฒนาเด็ก ส่งเสริมการอบรมเลี้ยงดูให้เด็กมีความเจริญเติบโตทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ อีกทั้งเพื่อเป็นการ แบ่งเบาภาระของผู้ปกครอง (เบญญา แสงมะลิ. 2542: 15-16) ซึ่งเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุ 5 ขวบ เป็นช่วงที่สำคัญช่วงหนึ่งของชีวิตที่สมองมีการเจริญเติบโตมากกว่าทุกๆ ช่วงอายุ และเป็น ช่วงเวลาที่เหมาะที่สุดสำหรับการปูพื้นฐานทักษะต่างๆ ให้แก่เด็ก เพื่อมีความพร้อมในการที่จะ พัฒนาในระดับต่อไป ฉะนั้น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงต้องจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามหลักการ จัด การศึกษาปฐมวัย ซึ่งต้องได้รับการประสานความร่วมมือจากครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษา (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. น.ป.ป.: 4-8)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แต่เดิมมีหลายหน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ กรมการพัฒนาชุมชน กรมการศาสนา กรมประชาสงเคราะห์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และ กรมอนามัย ซึ่งแต่ละหน่วยงานมีจุดประสงค์ในการก่อตั้งแตกต่างกันไป แต่โดยหลักใหญ่แล้ว ก็เพื่อเป็นสถานที่สำหรับดูแลเด็กก่อนวัยเรียน เพิ่มโอกาสให้เด็กได้รับการเตรียมความพร้อม มีพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาอย่างเหมาะสมตามวัย เพื่อแบ่งเบา ภาระของผู้ปกครองที่ไม่มีผู้เลี้ยงดูลูกในช่วงเวลากลางวัน ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2544 มีการประกาศใช้ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ตามมาตรา 16 ได้บัญญัติให้อำนาจและหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุก ประเภท รับผิดชอบการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในพื้นที่ รวมถึงการจัดการศึกษาให้ เด็กก่อนวัยเรียน ซึ่งการถ่ายโอนภารกิจ อำนาจ หน้าที่และงบประมาณในการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของหลายหน่วยงานเสร็จสมบูรณ์ในปี พ.ศ. 2547 มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบดูแลจำนวนทั้งสิ้น 14,300 แห่ง (กรมอนามัย. 2547: 2-3)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะหน่วยงานซึ่งมีภารกิจหน้าที่รับผิดชอบในด้านการพัฒนาเด็ก ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจไม่ว่าจะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบใดก็ตาม ทั้งองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล หรือแม้แต่เมืองพัทยา ส่วนแล้วแต่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งสิ้น ซึ่งในปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดตั้ง และดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพร้อมทั้งรับถ่ายโอนภารกิจด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งเดิมอยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก โดยมีหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ และได้มาตรฐาน (กระทรวงมหาดไทย. น.ป.ป.: 1)

จากการศึกษาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคด้านครู ที่เลี้ยงหรือครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจเรื่องการจัดการศึกษาปฐมวัย ทั้งด้านหลักสูตร การจัดกิจกรรม การวัดและประเมินพัฒนาการของเด็ก ยังไม่มีอาคารสถานที่เป็นของตนเอง ขาดงบประมาณ สื่อ อุปกรณ์ และเครื่องเล่นสนามสำหรับเด็กอย่างเพียงพอ การประชาสัมพันธ์สื่อสารกับผู้ปกครองมีน้อยเกินไป ผู้ปกครองให้เวลาดูแล ช่วยเหลือ ส่งเสริมพัฒนาการเด็คน้อย (ลือชัย บุญคุ้ม. 2546: บทคัดย่อ) และในการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานี ก็พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีปัญหาขาดการนำเทคนิควิธีใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรม การจัดสภาพภายนอกห้องเรียนที่สะอาดและเพียงพอ ขาดเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยให้กับเด็กงบประมาณไม่เพียงพอในการจัดการศึกษา ขาดการเผยแพร่ผลงานของเด็กต่อชุมชน และขาดแพทย์พยาบาลดูแลด้านสุขภาพอนามัยของเด็ก และนอกจากนี้ยังมีการศึกษาการประเมินประสิทธิผลของการถ่ายโอนงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ซึ่งพบว่า มีปัญหาและอุปสรรคในด้านจำนวนผู้ดูแลเด็กเล็กไม่เพียงพอกับจำนวนเด็ก อุปกรณ์การเรียนการสอนไม่เพียงพอ บุคลากรขาดความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เข้าใจในบทบาทของตนเอง และประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (เสาวลักษณ์ ดุษฎี. 2548: ๑) อีกทั้งได้มีศึกษาเปรียบเทียบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขาดแคลนเงินงบประมาณในการดำเนินการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กมีจำนวนไม่เพียงพอกิจกรรมการพัฒนาเด็กเล็กและบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน้อย (ชาติ พุ่มพวง. 2549: ๑)

จากการศึกษาข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แสดงให้เห็นว่า การดำเนินงานในด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หลังจากได้รับการถ่ายโอนภารกิจด้านการจัดการศึกษาจากหน่วยงานต่าง ๆ ยังคงมีปัญหาในการบริหารจัดการหลายด้าน และควรที่จะมีการศึกษาหาแนวทางแก้ไขและพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งจากผลการประเมินมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพื้นฐาน) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปี 2551 ในเขตอำเภอ พัทลุงภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม (สำนักงานท้องถิ่นอำเภอพัทลุงภูมิพิสัย. 2551: 6-8) ซึ่งเป็นพื้นที่ปฏิบัติงานของผู้วิจัย พบว่ามีมาตรฐานที่ต้องได้รับการปรับปรุง คือ ด้านการจัดกิจกรรม ส่งเสริมสุขภาพผู้เรียน ด้านการจัดสภาพแวดล้อม บริการที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน และด้านการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรศาสนา สถาบันทางวิชาการ องค์กรรัฐและเอกชน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยในฐานะเป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการจัดการศึกษาของ องค์กรการบริหารส่วนตำบล จึงสนใจที่จะศึกษาปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กร บริหารส่วนตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็กขององค์กรการบริหารส่วนตำบล และเป็นแนวทางส่งเสริมสนับสนุนให้องค์กรบริหาร ส่วนตำบล สามารถจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้อย่างมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน มากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรการบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กขององค์กรการบริหารส่วนตำบล
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรการบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กขององค์กรการบริหารส่วนตำบล จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและคุณวุฒิการศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารและผู้ดูแลเด็ก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ องค์กรการบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคามแตกต่างกัน
2. ผู้บริหารและผู้ดูแลเด็ก ที่มีคุณวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการ บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรการบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคามแตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. เพื่อทราบปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม

2. เพื่อนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยกำหนดกรอบงานวิจัยให้สอดคล้องกับมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน 4 ด้าน คือ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.

ม.ป.ป.: 2)

1.1 ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ

1.2 ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

1.3 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร คือ ผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จากองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 129 แห่ง ในจังหวัดมหาสารคาม ที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในความรับผิดชอบ รวมประชากรทั้งสิ้น 1,227 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้การสุ่มจากประชากร ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้ดูแลเด็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม โดยได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 148 คน และผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 274 คน รวม 422 คน หลังจากนั้นทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม (Stratified Random Sampling) ให้กระจายไปทุกอำเภอตามสัดส่วน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2541: 148-149)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น มีดังนี้

3.1.1 สถานภาพของตำแหน่ง

3.1.1.1 ผู้บริหาร

3.1.1.2 ผู้ดูแลเด็ก

3.1.2 คุณวุฒิการศึกษา มีดังนี้

3.1.2.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี

3.1.2.2 ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัญหาการบริหารงาน หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคและข้อขัดข้องต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งประกอบด้วย

1.1 ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ หมายถึง การกำหนดมาตรฐานการทำงานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ เช่น คุณสมบัติและบทบาทหน้าที่ของบุคลากรต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร ตลอดจนผู้ทำความสะอาดศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น

1.2 ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม หมายถึง การกำหนดมาตรฐานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ดังนี้

1.2.1 ด้านอาคารสถานที่ เป็นการกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับพื้นที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่จัด จำนวนชั้นของอาคาร ทางเข้า - ออก และประตูหน้าต่าง ตลอดจนพื้นที่ใช้สอยอื่น ๆ เป็นต้น

1.2.2 สิ่งแวดล้อม เป็นการกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกตัวอาคาร เช่น แสงสว่าง เสียง การถ่ายเทอากาศ สภาพพื้นที่ภายในอาคาร รั้ว สภาพแวดล้อมและมลภาวะ เป็นต้น

1.2.3 ด้านความปลอดภัย เป็นการกำหนดมาตรฐานที่เกี่ยวกับความปลอดภัย เช่น การกำหนดมาตรการป้องกันความปลอดภัย และมาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน เป็นต้น

1.3 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร หมายถึง การกำหนดมาตรฐานสำหรับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ได้แก่ คุณลักษณะของเด็กที่พึงประสงค์ 12 ประการ คุณลักษณะตามวัย (ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา) การจัดประสบการณ์ ตลอดจนการจัดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็ก เป็นต้น

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน หมายถึง การกำหนดมาตรฐาน สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน จากชุมชน เช่น การประชุมชี้แจงให้ราษฎรในชุมชนทราบถึงประโยชน์และความจำเป็นของการ ดำเนินงาน การจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์การจัดให้มีกองทุนส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงาน ตลอดจนการติดตามและประเมินผลรวมถึงการเข้ามามีส่วนร่วมจากชุมชน หรือประชาคมใน ท้องถิ่น เป็นต้น

2. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่บริหาร ราชการตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม ถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในพื้นที่ หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลที่อยู่ในอำเภอพยุหะคีรี จ.พิจิตร

3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานที่ที่ใช้ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กวัย 3 – 5 ปี เพื่อเตรียม ความพร้อมก่อนวัยเรียน ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล ในพื้นที่หมายถึง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพิจิตร

4. ผู้บริหาร หมายถึง นายกององค์การบริหารส่วนตำบล และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

5. ผู้ดูแลเด็ก หมายถึง บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ดูแลเด็กให้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันเพื่อให้เด็กมีการเจริญเติบโต มีพัฒนาการทุกด้านตามวัย และมีการเรียนรู้ที่เหมาะสม

6. คุณวุฒิการศึกษา หมายถึง คุณวุฒิการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่กรอกแบบสอบถาม แบ่งออกได้ดังนี้

6.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี

6.2 ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในจังหวัดมหาสารคาม ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็น
พื้นฐานความรู้สำหรับการวิจัยดังต่อไปนี้

1. การปกครองส่วนท้องถิ่น

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

1.1.1 ความหมายของหลักการกระจายอำนาจการปกครอง

1.1.2 ลักษณะสำคัญของการกระจายอำนาจปกครอง

1.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

1.1.4 ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

1.2 องค์การบริหารส่วนตำบล

1.2.1 ความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.2.2 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล

1.2.3 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก

3. การจัดการศึกษาปฐมวัย

4. การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.1 ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ

4.2 ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

4.3 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

4.4 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การปกครองส่วนท้องถิ่น

แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

ความหมายของหลักการกระจายอำนาจการปกครอง

หลักการกระจายอำนาจการปกครอง นั้น ได้มีผู้นิยามความหมายไว้ดังนี้
 ประยูร กาญจนกุล (2523 : 42-45) ได้ให้ความหมายของการกระจายอำนาจว่า
 หมายถึง การกระจายอำนาจในทางปกครองประเทศ จากส่วนกลางบางอย่างโอนไปให้ประชาชน
 ในท้องถิ่นฝึกหัดจัดทำ ซึ่งถือว่าเป็นการปกครองท้องถิ่นของตนเอง

ชวงค์ ฉายะบุตร (2539 : 22) ได้ให้ความหมายของการกระจายอำนาจว่า เป็นวิธีที่
 รัฐมอบอำนาจในการปกครองบางส่วนให้แก่องค์กรอื่นที่ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของหน่วยการบริหาร
 ราชการส่วนกลาง ไปจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างโดยมีอิสระตามสมควร ไม่ต้องขึ้นอยู่กับ
 บังคับบัญชาเพียงแต่ขึ้นอยู่กับหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางเท่านั้น

สรุปได้ว่า การกระจายอำนาจ หมายถึง การที่รัฐมอบอำนาจให้ท้องถิ่นจัดทำกิจกรรม
 หรือบริการสาธารณะภายในเขตของแต่ละท้องถิ่น โดยมีอิสระในการดำเนินงานตามสมควร ไม่ต้อง
 ขึ้นอยู่ในการบังคับบัญชาของรัฐ เพียงแต่ขึ้นอยู่กับหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางเท่านั้น

ลักษณะสำคัญของการกระจายอำนาจปกครอง

ลักษณะสำคัญของการกระจายอำนาจปกครอง ได้มีผู้กล่าวถึงไว้ คือ

ชวงค์ ฉายะบุตร (2539 : 22) กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการกระจายอำนาจ
 ปกครองดังนี้

1. มีการจัดตั้งองค์กรขึ้นเป็นนิติบุคคล หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่
 มุ่งงบประมาณและทรัพย์สินเป็นของตนเอง ไม่ขึ้นตรงต่อหน่วยการบริหารราชการส่วนกลาง
 ส่วนกลางเพียงแต่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นไปตามกฎหมายเท่านั้น
2. มีการเลือกตั้งสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชน
 ในท้องถิ่นนั้น ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง
3. มีอำนาจอิสระในการปกครองตนเองได้ตามสมควร ในการบริหารงาน
 หรือจัดทำกิจการที่ได้รับมอบหมาย โดยมีอำนาจวินิจฉัยและดำเนินการได้เองด้วยงบประมาณ
 และเจ้าหน้าที่ของตนเอง
4. มีงบประมาณและรายได้เป็นของท้องถิ่น ซึ่งแตกต่างจากส่วนกลาง โดยมี
 รายได้จากการจัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียมต่างๆ และทรัพย์สินตลอดจนเงินอุดหนุนเพื่อเป็น
 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจการต่างๆ

5. มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่เป็นของท้องถิ่นของตนเอง เจ้าหน้าที่เหล่านี้มิได้ขึ้นในสังกัดกระทรวง ทบวง ในส่วนกลางแต่อย่างใด

สรุปได้ว่า ลักษณะสำคัญของการกระจายอำนาจปกครอง คือ ให้นำหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นมีฐานะเป็นนิติบุคคล ซึ่งให้มีงบประมาณและทรัพย์สินเป็นของตนเอง มีอำนาจอิสระในการปกครอง การบริหารงานหรือจัดทำกิจการต่างๆ ได้ภายในเขตพื้นที่โดยไม่ขึ้นตรงต่อหน่วยการบริหารราชการส่วนกลาง

จุดแข็งและจุดอ่อนของการกระจายอำนาจปกครอง (ชูวงศ์ ฉายะบุตร, 2539: 22)

1. จุดแข็งของการกระจายอำนาจปกครอง มี 3 ประการ คือ

1.1 ทำให้มีการตอบสนองความต้องการของแต่ละท้องถิ่นได้ดีขึ้น เพราะรู้ความต้องการของท้องถิ่นตนเองดี

1.2 เป็นการแบ่งเบาภาระของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลาง

1.3 เป็นการส่งเสริมและการพัฒนาการเมืองในระดับท้องถิ่นตามระบอบประชาธิปไตย ทำให้ราษฎรรู้จักรับผิดชอบ กิดถึงประโยชน์ส่วนรวมของท้องถิ่น ทำให้การบริการและการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนเป็นไปด้วยความรวดเร็ว

2. จุดอ่อนของการกระจายอำนาจปกครอง มี 4 ประการ คือ

2.1 หากมีการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นมากเกินไป อาจเป็นภัยต่อเอกภาพทางการเมืองและความมั่นคงของประเทศ

2.2 ทำให้ราษฎรมุ่งที่จะทำประโยชน์แก่ท้องถิ่นของตนฝ่ายเดียว จนลืมนึกถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ

2.3 เจ้าหน้าที่ที่ได้รับเลือกตั้ง อาจใช้อำนาจหน้าที่โดยไม่เหมาะสมด้วยการถือพรรคถือพวก และอาจมีการใช้อำนาจบังคับกดขี่พรรคฝ่ายตรงข้าม

2.4 ทำให้เกิดความสับสนเปลืองมาก เพราะต้องมีการแยกงบประมาณเป็นส่วน ๆ ทั้งต้องมีเจ้าหน้าที่และเครื่องมือเครื่องใช้ของตนเอง และอาจมีการใช้จ่ายโดยไม่ประหยัด หากควบคุมการเงินไม่ดีพอหรือไม่มีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การกระจายอำนาจการปกครองให้ท้องถิ่นมีอำนาจและอิสระในการปกครองตนเองนั้น มีทั้งจุดแข็งและจุดอ่อน จุดแข็งของการกระจายอำนาจการปกครอง คือ ทำให้ท้องถิ่นสามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของคนในท้องถิ่นตนเองได้ตรงกับความต้องการซึ่งเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐในการบริหารประเทศ ส่วนจุดอ่อนของการกระจายอำนาจปกครอง คือ หากมีการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นมากเกินไป อาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศชาติได้

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 1 พ.ศ. 2548 ได้ให้ความสำคัญในการกระจายอำนาจไปสู่การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจ อิสระในการกำหนดนโยบายเพื่อการแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นของตนเอง และมีผลทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถปฏิบัติการกิจการจัดการให้บริการเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น แต่ต้องอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

ความหมายการปกครองท้องถิ่น ในรูปแบบของการปกครองตนเองเป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมากกับแนวคิดและทฤษฎีในการกระจาย ได้มีนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ประธาน คณะทฤษฎีศึกษากร (2525 : 7) ได้ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่นเป็นระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐ และเกิดการทำหน้าที่การปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ องค์การถูกจัดตั้งและควบคุมโดยรัฐบาลแต่อำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติงานเป็นไปตามนโยบายของตนเอง

อุทัย หิรัญโค (2526 : 2) ให้นิยามการปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนินการบางอย่างโดยดำเนินงานกันเองเพื่อบำบัดความต้องการของตนเอง การบริหารงานท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์การมีเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วน ทั้งนี้มีความอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ปราศจากการควบคุมของรัฐบาลไม่ได้ เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐบาลทำให้เกิดขึ้น

ถวัลย์รัฐ วรเทพพิพิพงศ์ (2540 : 174) ได้กล่าวไว้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการปกครองชุมชนที่มีอาณาเขตแน่นอน แต่ไม่มีอำนาจอธิปไตยแยกตัวเป็นอิสระไปจากรัฐหรือประเทศ เป็นชุมชนที่มีสิทธิตามกฎหมายและการจัดองค์การที่จำเป็นเพื่อออกข้อบัญญัติในการจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมท้องถิ่นของตนเองโดยอิสระ ปราศจากการควบคุมจากภายนอก

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2541 : 33) กล่าวว่าของการปกครองท้องถิ่น หมายถึง การที่รัฐบาลในส่วนกลางให้หรือกระจายอำนาจหน้าที่ด้านการบริหารไปให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งรวมทั้งให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการจัดการบริการสาธารณะบางประการเพื่อชุมชน

ของตนเองแต่ความเป็นอิสระของหน่วยการบริหารท้องถิ่นจะมีไม่มากจนถึงขนาดที่เป็นอิสระ โดยไม่ขึ้นกับรัฐบาลในส่วนกลาง ในเวลาเดียวกันเพื่อให้การบริหารท้องถิ่นดำเนินการไปได้จึงจำเป็นต้องมีหน่วยการบริหารท้องถิ่นที่รับผิดชอบในการบริหารท้องถิ่น เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนส่วนรวมในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รศ.ดร. รัตนา เสริมวงศ์ (2546 : 15) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง ประชาชนในท้องถิ่นซึ่งมีอำนาจปกครองตนเอง ตามที่ได้รับการกระจายอำนาจจากรัฐบาล ดำเนินการปกครองตนเองโดยจัดตั้งองค์กรขึ้นมาใช้แทนประชาชนเรียกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นอย่างเป็นอิสระ ภายใต้กรอบนโยบาย กฎหมาย และการกำกับดูแลของรัฐ

กลาร์ค (Clarke. 1986: 87-89) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการปกครองที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดโดยเฉพาะ และหน่วยงานการปกครองดังกล่าวจัดตั้งและอยู่ในความดูแลของรัฐบาล

วิท (Wie. 1967: 14) ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจ หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยปกครองท้องถิ่นเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้มีอำนาจปกครองร่วมกัน รับผิดชอบทั้งหมดหรือบางส่วน

จากความหมายที่กล่าวมาทั้งหมด สรุปได้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การปกครองที่ให้องค์กรปกครองท้องถิ่นและประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ มีอำนาจในการปกครองตนเองโดยมีองค์กรปกครองท้องถิ่นทำหน้าที่เกี่ยวกับ การบริหารการพัฒนาและการบริการประชาชนในเขตพื้นที่องค์กรปกครองท้องถิ่น และองค์กรปกครองท้องถิ่นนี้จะตั้งอยู่ในการควบคุมของรัฐบาลกลาง และมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ ตามความเหมาะสม คือ อำนาจขององค์กรปกครองท้องถิ่นจะต้องมีขอบเขตพอสมควร เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจัง หากมีอำนาจมากเกินไปไม่มีขอบเขต องค์กรปกครองท้องถิ่นนั้นก็กลายเป็นรัฐอุปไตโดยเป็นผลเสียต่อความมั่นคงของรัฐบาล อำนาจท้องถิ่นนี้มีอำนาจที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะความจริงและความสามารถของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ รวมถึงเป็นนโยบายของรัฐบาลในการพิจารณาการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองท้องถิ่นจึงจะเหมาะสม

องค์การบริหารส่วนตำบล

ความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบล

เดิมสภาตำบลได้จัดตั้งขึ้นตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 222/2499 ลงวันที่ 8 มีนาคม 2499 เรื่อง ระเบียบบริหารราชการส่วนตำบลและหมู่บ้าน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเปิดโอกาสให้ราษฎรได้เข้ามามีบทบาทและร่วมกันบริหารงานของตำบลและหมู่บ้านได้ทุกอย่างเท่าที่จะเป็นประโยชน์แก่ท้องถิ่นและราษฎรเป็นส่วนรวม อันจะเป็นทางนำราษฎรไปสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้วยวิธีจัดให้มีสภาตำบลและคณะกรรมการตำบลขึ้น (ทับทิม ประยูรวงศ์ และคนอื่น ๆ. 2547: 49)

การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเริ่มชัดเจนขึ้นมาเรื่อย ๆ เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2509 กระทรวงมหาดไทยได้ออกคำสั่ง ที่ 275/2509 เรื่อง ระเบียบบริหารราชการส่วนตำบลและหมู่บ้าน (ฉบับที่ 2) โดยรวมคณะกรรมการตำบลและสภาตำบลเข้าเป็นองค์กรเดียวกันเช่นเดียวกับการปกครองของสุขาภิบาล ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสภาพการณ์ยิ่งขึ้นและให้สอดคล้องกับโครงการพัฒนาเมืองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ลงมติในหลักการ แต่เป็นที่สังเกตว่าคำสั่งของกระทรวงมหาดไทยทั้ง 2 ฉบับนี้เป็นเพียงระเบียบปฏิบัติในท้องถิ่นที่บางแห่ง ไม่ได้เป็นการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นตามที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินหรือประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ได้ระบุไว้

ต่อมาเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2515 ได้มีประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 แก้ไขปรับปรุงระเบียบบริหารของตำบลและให้ปรับปรุงตำบลให้เป็นสภาตำบลตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับนี้ภายใน 3 ปี เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในขณะนั้น และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงาน อย่างไรก็ตาม ฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่ได้เป็นนิติบุคคล แต่ถือเป็นหน่วยงานหนึ่งขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือหน่วยงานย่อยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเท่านั้น

ใน พ.ศ. 2537 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เป็นกฎหมายที่ใช้จัดระเบียบการบริหารงานในตำบลแทนประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 นับตั้งแต่พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2538 ทำให้มีการปรับฐานะการบริหารงานในระดับตำบล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนรูปโฉมใหม่ของสภาตำบลทั่วประเทศ โดยแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้ (โกวิท พวงงาม. 2550: 169-170)

1. รูปแบบสภาตำบล ได้รับการยกฐานะเป็นนิติบุคคล ได้แก่ สภาตำบลที่มีรายได้ โดยไม่รวมเงินอุดหนุนต่ำกว่า 150,000 บาท

2. รูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบลตั้งขึ้นจากสภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท ได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น หลักเกณฑ์ที่กำหนดให้สภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 กำหนดว่า ถ้าสภาตำบลที่มีรายได้โดยรวมไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาทถ้วน อาจจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้ โดยทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยและให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และในประกาศนั้นให้ระบุชื่อและเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ด้วย

องค์การบริหารส่วนตำบลให้พ้นจากอำนาจแห่งสภาตำบลนับแต่วันที่กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศจัดตั้งขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล และประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป และให้โอนบรรดางบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิ สิทธิเรียกร้อง หนี้ และเจ้าหน้าที่ของสภาตำบลไปเป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล

โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (ประชัน ทะเนวัน. 2549: 218)

1. สภาองค์การบริหารส่วนตำบล

สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละสองคนซึ่งเลือกตั้งขึ้น โดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้มีเพียงหนึ่งหมู่บ้าน ให้มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้หกคน ในกรณีมีเพียงสองหมู่บ้านให้มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้ หมู่บ้านละสามคน สภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะมีประธานสภาและรองประธานสภาคนหนึ่งซึ่งเลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ให้นายอำเภอแต่งตั้ง ตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีกำหนดคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง ซึ่งสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล
2. พิจารณา และให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล

ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

3. ควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายนโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ

2. นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่งซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น นายกองค์การบริหารส่วนตำบลอาจแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งไม่ใช่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการได้ไม่เกินสองคน และอาจแต่งตั้งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลได้คนหนึ่ง ซึ่งมีได้เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ ซึ่งขณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบายแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

2. สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล

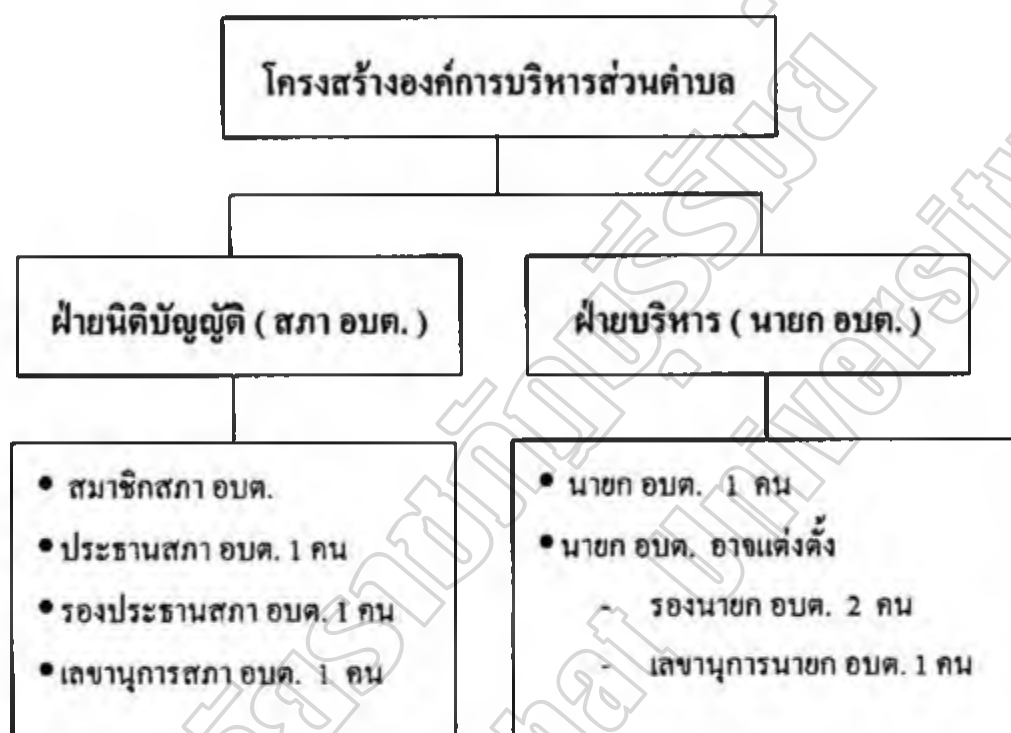
3. แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

4. วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

5. รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล

6. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติและกฎหมายอื่น ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมายและเป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงานส่วนตำบล และลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล และให้มีปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างองค์การบริหารส่วนตำบล รองจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำขององค์การบริหารส่วนตำบล

โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ดังภาพประกอบ 1



ภาพประกอบ 1 แสดงโครงสร้างคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล
ที่ท่า (มูลนิธิส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 2548: 3)

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ตามมาตรา 66 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบล ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม มาตรา 67 ภายใต้อำนาจแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

1. จัดให้มีและบำรุงทางน้ำและทางบก
2. การรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
3. ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
4. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
5. ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

6. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุและพิการ
7. คุ้มครอง ดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
8. บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
9. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากร

ให้ตามความจำเป็นและสมควร

ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้ ดังต่อไปนี้

1. ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคและการเกษตร
2. ให้มีและบำรุงไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
3. ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
4. ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
5. ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร และกิจการสหกรณ์
6. ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
7. บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพ
8. การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
9. หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
10. ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
11. กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
12. การท่องเที่ยว
13. การผังเมือง

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลนี้ ไม่เป็นการตัดอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การ หรือหน่วยงานของรัฐในอันที่จะดำเนินกิจการใด ๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบล แต่ต้องแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบล่วงหน้าตามสมควร ในกรณีนี้ หากองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจการดังกล่าว ให้กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การ หรือหน่วยงานของรัฐนำความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลไปประกอบการพิจารณาดำเนินกิจการนั้นด้วย

นอกจากนี้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 หมวดที่ 2 มาตรา 16 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตนเอง ดังนี้

1. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2. การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
3. การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
4. การสาธารณสุขปโภคและการก่อสร้างอื่น ๆ
5. การสาธารณสุขการ
6. การส่งเสริมการฝึกและประกอบอาชีพ
7. การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
8. การส่งเสริม และการฝึกและประกอบอาชีพ
9. การจัดการศึกษา
10. การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
11. การบำรุงรักษาศิลปะจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
12. การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
13. การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
14. การส่งเสริมกีฬา
15. การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
16. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
17. การรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
18. การกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
19. การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
20. การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
21. การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
22. การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
23. การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัยโรงมหรสพและ
สาธารณสุขสถานอื่น ๆ
24. การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
25. การผังเมือง
26. การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
27. การดูแลรักษาที่สาธารณะ
28. การควบคุมอาคาร

29. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

30. การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุน การป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

31. กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

จากอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามที่กฎหมายกำหนดไว้ข้างต้นสรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องจัดกิจกรรมให้ชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมายกำหนด หากไม่กระทำอาจผิดกฎหมายและภายใต้กฎหมายขององค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจกรรมนอกเหนือจากกฎหมายกำหนดได้ตามความเหมาะสม ซึ่งอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นที่ชัดเจน

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

องค์การสหประชาชาติได้ประกาศอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child) ในปีพุทธศักราช 2533 และประเทศไทยได้ลงนามในภาคยานุวัติสารรับอนุสัญญาเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2536 ซึ่งมีสาระสำคัญมุ่งปกป้องและส่งเสริมเด็กรวมทั้งตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของเด็ก โดยประเทศที่ลงนามในอนุสัญญาจะต้องปกป้องและส่งเสริมสิทธิพื้นฐานของเด็ก 4 ประการคือ (กรมการปกครอง. 2545: 1)

1. สิทธิในการอยู่รอด เช่น สิทธิที่จะได้รับการด้านสาธารณสุข สิทธิที่จะได้รับการจดทะเบียน และมีชื่อทันทีแต่แรกเกิด
2. สิทธิในการพัฒนา เช่น การพัฒนาทางร่างกาย สมอง จิตใจ และอารมณ์
3. สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครอง เช่น ได้รับการคุ้มครองจากการทำร้าย ทารุณกรรม ทอดทิ้ง การแสวงประโยชน์ การลักพา ฯลฯ
4. สิทธิในการมีส่วนร่วม เช่น การแสดงความคิดเห็น การได้รับข้อมูลข่าวสาร การแสดงออกทางศาสนาหรือความเชื่อของตน รวมถึงการส่งเสริมให้มีการเผยแพร่หนังสือ หรืออื่น ๆ เพื่อเด็กอีกด้วย

การมีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก พ.ศ. 2533 ฉบับนี้ เป็นการแสดงให้เห็นถึงการยอมรับของประชาคมโลกว่าสิทธิเด็กมีมาตั้งแต่เกิดและควรได้รับการพัฒนาเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ และการ

พัฒนาเด็กไม่มีทางจะประสบความสำเร็จได้เลยถ้ายังมีการละเมิดสิทธิเด็กอยู่ ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ไม่ว่าจะเป็นรัฐบาล เอกชน สังคม ชุมชน และครอบครัวซึ่งมีความใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด ต้องร่วมมือกันในอันที่จะพิทักษ์สิทธิเด็กเพื่อให้เด็กได้เจริญเติบโตและพัฒนาได้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

รัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้กำหนดกรอบแนวคิดและการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก ดังนี้

มาตรา 30 กล่าวถึงบุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองในกฎหมายเท่าเทียมกัน โดยไม่มีความแตกต่างด้านอายุ ฉะนั้น เด็กจึงมีฐานะเท่าเทียมกับบุคคลอื่นในสังคม

มาตรา 49 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการ ได้รับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน

มาตรา 52 กล่าวว่าเด็กและเยาวชนมีสิทธิในการอยู่รอดและได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ตามศักยภาพในสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ และมีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากรัฐให้ปราศจากความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม

มาตรา 80 รัฐต้องคุ้มครองและพัฒนาเด็ก สนับสนุนการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาปฐมวัย

นอกจากนี้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มีข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก ตามมาตรา 6 กล่าวไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต และสามารถอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข

จากบทบัญญัติข้างต้น แสดงให้เห็นว่าเด็กมีสิทธิและต้องได้รับความคุ้มครองจากรัฐ เช่นเดียวกับบุคคลอื่นในสังคม ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องกำหนดนโยบายและให้หน่วยงานที่รับผิดชอบทั้งภาครัฐและเอกชนตลอดจนสถาบันทางสังคม รวมทั้งครอบครัวได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กให้เจริญเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ และจากแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กที่กล่าวมาแล้วนั้น แสดงให้เห็นความสำคัญของการพัฒนาเด็กที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกัน เพื่อพัฒนาเด็กให้มีความพร้อมในทุกด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจะเห็นได้ว่าในการพัฒนาเด็กให้เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีและมีคุณภาพนั้น ต้องมีพื้นฐานมาจากการศึกษา ซึ่งทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันในการจัดการศึกษาให้กับเด็ก เพื่อเป็นรากฐานที่มั่นคงในการก้าวสู่การเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพและสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่ประเทศชาติสืบไป

การพัฒนาเด็กในต่างประเทศ

อมรชัย ดันติเมธ (2536 : 27-28) ได้รวบรวมแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กของ นักการศึกษาต่างประเทศไว้ดังนี้

เฟรอเบล (Frobel. 1852; อ้างถึงใน อมรชัย ดันติเมธ. 2536: 27) ซึ่งเป็น นักการศึกษาชาวเยอรมัน ได้รับการยกย่องว่าเป็น “บิดาแห่งการอนุบาลศึกษา” มีความเชื่อว่าเด็ก ทุกคนมีความสามารถอยู่ภายในจะแสดงออกเมื่อได้รับการสนับสนุน ครูควรส่งเสริมพัฒนาการ ตามธรรมชาติของเด็กให้เจริญขึ้นด้วยการกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์อย่างเสรี โดยใช้ การเล่นและกิจกรรมเป็นเครื่องมือ โดยถือว่าเด็กทุกคนมีความสามารถอยู่ภายในซึ่งอาจแสดงออก เมื่อได้รับการสนับสนุน

เปสตาลอสซี (Pestalozzi. ม.ป.ป.; อ้างถึงใน อมรชัย ดันติเมธ. 2536: 28) เป็นตัวแทนของการศึกษาเด็กเล็ก เขาทุ่มเทความคิดทั้งหมดเพื่อเด็กเล็กอย่างแท้จริง และได้นำเอา ความคิดใหม่ ๆ จากทฤษฎีทางการศึกษามาปรับปรุงในห้องเรียน เขาเชื่อถือว่าความรักเป็นพื้นฐาน ที่สำคัญและจำเป็นในการพัฒนา ทั้งทางด้านร่างกายและสติปัญญาของเด็ก เป็นต้นคิดในเรื่องของ การเตรียมความพร้อม ซึ่งเขาบอกว่าเด็กไม่ควรถูกบังคับให้เรียนรู้ด้วยการท่องจำ แต่ต้องใช้เวลา และประสบการณ์แก่เด็กในการทำความเข้าใจ

ดิวอี้ (Dewey. 1952; อ้างถึงใน อมรชัย ดันติเมธ. 2536: 28) นักปราชญ์และ นักจิตวิทยาชาวอเมริกา ซึ่งได้ชื่อว่าเป็นนักปฏิรูปทางการศึกษา ที่มีชื่อเสียงของสหรัฐอเมริกา มีแนวคิดที่ว่าเด็กจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อจัดการเรียนการสอนตามประสบการณ์ในชีวิตจริงของเด็กและ เห็นว่าเด็กควรมีเสรีภาพในการคิดและแสดงออก การให้การศึกษาเด็กต้องยึดเด็กเป็น ศูนย์กลาง โดยเริ่มต้นด้วยการสร้างความสนใจให้เกิดขึ้นในตัว ให้เด็กได้ทำกิจกรรมด้วยตนเอง หาประสบการณ์จากกิจกรรม ประสบการณ์คือความรู้ที่แท้จริงที่เด็กได้รับ ไม่ใช่เป็นการรับรู้จาก สิ่งที่ครูบอก

มอนเตสซอรี (Montessori. 1952; อ้างถึงใน อมรชัย ดันติเมธ. 2536: 28) สุภาพสตรีชาวอิตาลีคนแรกที่ได้ปริญญาทางการแพทย์และเป็นสุภาพสตรีคนแรกที่ได้รับ ปริญญาทางมานุษยวิทยา แนวคิดหรือวิธีการของมอนเตสซอรี (Montessori Method) เป็นความ พยายามที่จะเข้าใจกระบวนการพัฒนาตนเองตามธรรมชาติของเด็ก นอกจากแนวคิดนี้เอง ได้ นำไปสู่การสร้างสื่อและกิจกรรมที่เป็นขั้นตอนในการเสริมพัฒนาการ ความสามารถ ความสนใจ ตลอดจน สมรรถภาพของเด็ก ครูเป็นผู้แนะนำให้นักเรียนเล่นสิ่งของที่จัดไว้ให้เหมาะสม

จากแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กของนักการศึกษาต่างประเทศดังที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ ให้ยึดหลักการที่จะตอบสนองความต้องการของเด็ก ให้อิสระแก่เด็ก ให้เด็กได้แสดงออกตามธรรมชาติและกิจกรรมที่เหมาะสมตามวัยของเด็ก และจากประสบการณ์ที่จัดให้อย่างเหมาะสมแก่เด็ก เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

การจัดการศึกษาปฐมวัย

แนวคิดพื้นฐานในการจัดการศึกษาปฐมวัย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักประสานและพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น (ม.ป.ป. : 4-10) กล่าวถึงแนวคิดในการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้ว่า

การเริ่มต้นเป็นจุดสำคัญของงานทุกชนิด ในงานแห่งชีวิต จุดเริ่มต้น คือการเริ่มชีวิตในเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปในหมู่นักจิตวิทยาและนักการศึกษาว่าเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุ 5 ขวบ เป็นช่วงที่สำคัญช่วงหนึ่งของชีวิตที่สมองมีการเจริญเติบโตมากกว่าทุก ๆ ช่วงอายุ และเป็นช่วงเวลาที่เหมาะที่สุดสำหรับการปูพื้นฐานทักษะต่าง ๆ ให้แก่เด็ก เพื่อมีความพร้อมในการที่จะพัฒนาในระดับต่อไป ดังนั้น การจัดการศึกษาปฐมวัย พัฒนาขึ้นมาโดยแนวคิดต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก พัฒนาการของมนุษย์ เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวของมนุษย์เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิต่อเนื่องไปจนตลอดชีวิต ครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจสังคม สติปัญญา และลักษณะนิสัยจะมีความสัมพันธ์และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นตอนไปพร้อมกันทุกด้าน เด็กแต่ละคนจะเติบโตและมีลักษณะการพัฒนากันแตกต่างกันไปตามวัย ซึ่งบ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในแต่ละวัยเริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงอายุ 5 ขวบ

พัฒนาการแต่ละด้านมีทฤษฎีเฉพาะอธิบายไว้และสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาเด็ก เช่น ทฤษฎีพัฒนาการทางร่างกายที่อธิบายการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กว่ามีลักษณะต่อเนื่องเป็นตามลำดับขั้น เด็กจะพัฒนาไปถึงขั้นใดจะต้องเกิดวุฒิภาวะของความสามารถขั้นนั้นก่อน เช่น ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาอธิบายว่า เด็กเกิดมาพร้อมวุฒิภาวะซึ่งจะพัฒนาขึ้นตามอายุ ประสบการณ์ ค่านิยมทางสังคม และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

ดังนั้น แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก จึงเป็นเสมือนเป็นแนวทางให้ผู้สอน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจเด็ก สามารถอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัยและความแตกต่างของแต่ละบุคคลเพื่อส่งเสริมให้เด็กพัฒนาจนบรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการได้ชัดเจนขึ้น

2. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ การเรียนรู้ของมนุษย์มีผลสืบเนื่องมาจากประสบการณ์ ที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดขึ้นจากกระบวนการที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล และ สิ่งแวดล้อมรอบตัว ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วย ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก และเนื่องจากการเรียนรู้เป็นพื้นฐานของพัฒนาการในระดับที่สูงขึ้น และเด็กมีการเรียนรู้ตามธรรมชาติตั้งแต่เกิดก่อนจะเข้าสถานศึกษา การจัดทำหลักสูตรจึงยึดแนวคิด ที่จะให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงด้วยตัวเด็กเองในสภาพแวดล้อมที่เป็นอิสระเอื้อต่อการ เรียนรู้ โดยมีผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่ดีมีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของผู้เรียน แต่ละคน

3. แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก การเล่นถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญในชีวิตของเด็กทุกคน เด็กจะรู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้สังเกต มีโอกาสทดลองสร้างสรรค์แก้ปัญหา และค้นพบด้วย ตนเองซึ่งมีอิทธิพล และมีผลต่อการเจริญเติบโต ช่วยพัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และลักษณะนิสัย เด็กจะรู้จักการเรียนรู้ความเป็นอยู่ของผู้อื่น สร้างความสัมพันธ์อยู่ร่วมกับผู้อื่น รวมถึงธรรมชาติรอบตัว ดังนั้น ในการจัดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย จึงถือการเล่นอย่างมี จุดมุ่งหมายเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก

4. แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคม บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ หรือแวดล้อมตัวเด็ก ทำให้เด็กแต่ละคนแตกต่างกัน หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ถือว่า ผู้สอน จำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่า วัฒนธรรมและสังคมที่แวดล้อมตัวเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคนผู้สอนควรต้องเรียนรู้บริบททางสังคมและ วัฒนธรรมของเด็กที่ตนรับผิดชอบ เพื่อช่วยให้เด็กได้พัฒนา เกิดการเรียนรู้ และอยู่ในกลุ่มคนที่ มาจากพื้นฐานเหมือนหรือต่างจากตนได้อย่างมีความสุข

แนวคิดพื้นฐานดังกล่าว ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ครูผู้ดูแลเด็กต้องศึกษาหลักการของ หลักสูตรให้เข้าใจเพราะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กแรกเกิดถึงอายุ 5 ขวบ จะต้องยึด หลักการอบรมเลี้ยงดู ควบคู่กับการให้การศึกษาโดยต้องคำนึงถึง ความสนใจและความต้องการ ของเด็กทุกคน ทั้งเด็กปกติ เด็กที่มีความสามารถพิเศษ และ เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมสติปัญญา รวมทั้งการสื่อสาร และการเรียนรู้หรือเด็กที่มีร่างกายพิการ หรือ ทูพพลภาพ หรือบุคคลที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือ ด้อยโอกาส เพื่อให้เด็ก พัฒนาทุกด้านทั้ง ทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญาและลักษณะนิสัย อย่างสมดุล โดยจัด กิจกรรมที่หลากหลาย บูรณาการผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ตรง ผ่านประสาท สัมผัสทั้งห้า เหมาะสมกับวัย และความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ศิระหว่างเด็กกับ พ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา

เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กแต่ละคนได้มีโอกาสในการพัฒนาตนเองตามลำดับขั้น ของพัฒนาการสูงสุด ตามศักยภาพ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข เป็นคนดี และคนเก่งของสังคม สอดคล้องกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อทางศาสนา สภาพเศรษฐกิจ สังคม โดยความร่วมมือจากบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน ฯลฯ

หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กที่อายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ขวบนั้นเป็นหลักการ ที่คำนึงถึงการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมเพื่อโอกาสในการพัฒนาเด็กทุกด้านตามลำดับขั้นตอน ของพัฒนาการอย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพ

หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย ยังเน้นการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนา ครอบคลุมเด็กทุกประเภททั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิเศษ โดยคำนึงถึงความแตกต่าง ของแต่ละบุคคลและเน้นเด็กเป็นสำคัญการจัดการศึกษา จัดหลักการให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต สังคม วัฒนธรรมตามความเป็นอยู่จริงของเด็ก โดยมีผู้ใหญ่ในชุมชนเป็นผู้เชื่อมโยงองค์ความรู้ ต่าง ๆ ให้แก่เด็ก ทั้งยังเปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาอย่างเป็นองค์รวม โดยผ่านการเล่นซึ่งเป็น พัฒนาการตามธรรมชาติของเด็ก และผ่านกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยเด็กเล็กโดยมีผู้ใหญ่เป็น แบบอย่างที่ดีของการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ในการเรียนรู้ที่สามารถดำรงในชีวิต ประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข ซึ่งต้องได้รับการประสานความร่วมมือจากครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษา

แนวทางดังกล่าวข้างต้นนำมาสู่การจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

1. การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม การพัฒนาหลักสูตรพิจารณาจากวัยและ ประสบการณ์ของเด็ก โดยเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกายอารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญาและลักษณะนิสัยโดยอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่ และ ประสบการณ์ใหม่ที่เด็กจะได้รับ ซึ่งต้องเป็นหลักสูตรที่ให้โอกาสทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิเศษ
2. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งควรอยู่ในสภาพที่แวดล้อม ด้วยธรรมชาติ ตอบสนองความต้องการ ความสนใจของเด็กทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ต้องสะอาด ปลอดภัย อากาศสดชื่น ผ่อนคลาย มีโอกาสออกกำลังกายและพักผ่อน มีสื่อที่มาจาก ธรรมชาติและวัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัยให้เด็กมีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง สภาพแวดล้อมใกล้ตัวและโลกที่เด็กอยู่ รวมทั้งการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคม

3. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งครูผู้ดูแลเด็กต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้บอกความรู้หรือสั่งให้เด็กทำ มาเป็นผู้อำนวยความสะดวกโดยที่ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องยอมรับ เห็นคุณค่า รู้จัก และเข้าใจเด็กแต่ละคนที่ตนดูแลรับผิดชอบ เพื่อจะได้วางแผนสร้างสภาพแวดล้อมและกิจกรรมต่าง ๆ ได้เหมาะสมนอกจากนี้ ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องรู้จักพัฒนาตนเอง ปรับปรุงการใช้เทคนิค การจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับเด็ก

4. การบูรณาการการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยยึดหลักการบูรณาการที่ว่า หนึ่งแนวคิดเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม หนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะและหลายประสบการณ์สำคัญ จึงเป็นหน้าที่ของครูผู้ดูแลเด็กควรวางแผนการจัดประสบการณ์ให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลายกิจกรรม หลากหลายทักษะ หลากหลายประสบการณ์สำคัญ อย่างเหมาะสมกับวัย

5. การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ครูผู้ดูแลเด็กควรสังเกตและประเมินทั้งการสอนของตนและพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กว่า ได้บรรลุตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ผลที่ได้จากการสังเกต สามารถบอกได้ว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ซึ่งจะช่วยครูผู้ดูแลเด็กในการวางแผนการจัดกิจกรรม ซึ่งให้เห็นพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคล ความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละคน และยังใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการจัดการศึกษา

6. ความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้ดูแลเด็กและครอบครัวของเด็ก เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เด็กเติบโตขึ้นมา ครูผู้ดูแลเด็ก พ่อแม่ และผู้ปกครองเด็ก ต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลทำความเข้าใจพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ต้องยอมรับและร่วมมือกันรับผิดชอบ มีส่วนร่วมในการพัฒนาตามหลักการจัดหลักสูตรให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน

การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (ม.ป.ป. : 1-28) ได้กำหนดมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในแนวทางเดียวกันไว้ดังนี้

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานที่ดูแลและให้การศึกษาเด็ก อายุระหว่าง 3 - 5 ปี มีฐานะเทียบเท่าสถานศึกษา เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของส่วนราชการต่าง ๆ ที่ถ่ายโอนให้อยู่ในความดูแลรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด/มัสยิดกรมการศาสนา ศูนย์พัฒนา

เด็กเล็กกรมการพัฒนาชุมชน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (เด็ก 3 ขวบ) รับถ่าย โอนจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ฯลฯ ซึ่งต่อไปนี้ เรียกว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เด็กเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่าและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต การพัฒนาเด็กให้ได้รับความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จึงนับเป็นภารกิจสำคัญที่หน่วยงานซึ่งรับผิดชอบจะต้องตระหนัก และให้ความสนใจ เพื่อให้การพัฒนาเด็กเป็นไปอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานเหมาะสมกับวัย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะหน่วยงานซึ่งมีภารกิจหน้าที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาเด็ก ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ไม่ว่าจะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบใดก็ตาม ทั้งองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล หรือเมืองพัทยาที่ดี ส่วนแต่มีบทบาทที่สำคัญในการบริหารจัดการเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งสิ้น ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดตั้ง และดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พร้อมทั้งรับถ่ายโอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งเดิมอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของส่วนราชการต่าง ๆ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพและได้มาตรฐาน

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้เล็งเห็นความสำคัญในการจัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถดำเนินงานเพื่อพัฒนาเด็กได้อย่างมีคุณภาพและเหมาะสม ซึ่งจะเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติ ในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป สำหรับมาตรฐานดังกล่าว ได้รวบรวมและจัดทำขึ้นจำแนกออกเป็นมาตรฐานการดำเนินงาน 4 ด้าน ประกอบด้วย

1. ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ

เป็นการกำหนดมาตรฐานการดำเนินงานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ เช่น คุณสมบัติและบทบาทหน้าที่ของบุคลากรต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร ตลอดจนผู้ทำความสะอาดศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น

มาตรฐานด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ

บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย ผู้บริหาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายกฯ และปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนบุคลากรซึ่งทำหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อาทิ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหารและผู้ทำความสะอาด เป็นต้น โดยบุคลากรที่เกี่ยวข้องจะต้องมีคุณสมบัติ บทบาทหน้าที่และความ

รับผิดชอบในการบริหารจัดการเพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินงานให้การศึกษาและพัฒนาการสำหรับเด็กได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการด้วยความเหมาะสม และเป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่น ดังนี้

ด้านคุณสมบัติของบุคลากร

1. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดเทศบาล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล รวมถึงผู้บริหารการศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากองการศึกษา ควรมีคุณสมบัติที่สำคัญ ดังนี้

1. มีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญในการดำเนินงานด้านการให้การศึกษา และพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก

2. มีนโยบายแผนและงบประมาณเพื่อการดำเนินงานที่ชัดเจนในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพ

2. บุคลากรซึ่งทำหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร และผู้ทำความสะอาด ควรมีคุณสมบัติที่สำคัญ ดังนี้

2.1 หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีสถานภาพเป็นพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือพนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตราฐานทั่วไปหรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือพนักงานจ้างที่ออกตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 และควรมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษาขึ้นไปสาขาวิชาเอก อนุบาลศึกษา หรือปริญญาอื่น ๆ ที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นรับรอง และมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

2. มีคุณสมบัติทั่วไป และคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งตามมาตรฐานทั่วไปที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด

3. มีความรู้เรื่องโภชนาการ และอาหารเป็นอย่างดี

4. ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี

5. ไม่มีประวัติการกระทำผิดต่อเด็ก หรือละเมิดสิทธิเด็ก

6. ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

เว้นแต่ความผิดที่เป็นโทษ หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

7. แพทย์ให้การรับรองว่ามีสุขภาพจิตดี สุขภาพแข็งแรงไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง ไม่เป็นผู้วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ และไม่เป็นผู้ติดสารเสพติด

2.2 ผู้ดูแลเด็ก มีวุฒิการศึกษาตามที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่น

กำหนด มีสถานภาพเป็นพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือพนักงานจ้างตามมาตรฐานทั่วไป หรือ
หลักเกณฑ์เกี่ยวกับพนักงานจ้างที่ออกตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น
พ.ศ.2542 และควรมีคุณสมบัติ ดังนี้ (คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล. 2547: 3)

1. มีคุณสมบัติทั่วไป และคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งตามมาตรฐานทั่วไป
ที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด
2. ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี
3. ไม่มีประวัติการกระทำผิดต่อเด็ก หรือละเมิดสิทธิเด็ก
4. ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเว้นแต่
ความผิดที่เป็นสุหโทษ หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท
5. แพทย์ให้การรับรองว่ามีสุขภาพจิตดี สุขภาพแข็งแรง ไม่เป็น
โรคติดต่อร้ายแรง ไม่เป็นผู้วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ และ ไม่เป็นผู้ติดสารเสพติด
6. มีระดับวุฒิภาวะ และบุคลิกลักษณะเหมาะสม ทั้งด้านจิตใจ อารมณ์
สังคม มีความตั้งใจปฏิบัติงานด้วยความรัก ความอ่อน โยน เอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดูแล
เด็กเล็กอย่างเหมาะสม
7. เป็นบุคคลที่มีความรักเด็ก มีอุปนิสัยสุ่ม เอื้อกเย็น และมีความขยัน
อดทน
8. มีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยมาแล้ว
ไม่น้อยกว่า 2 ปี

2.3 ผู้ประกอบอาหาร มีสถานภาพเป็นพนักงานจ้างขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นและควรมีคุณสมบัติที่สำคัญ ดังนี้

มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้ดูแลเด็ก ยกเว้น วุฒิการศึกษา ควรจบการศึกษาไม่ต่ำกว่า
ภาคบังคับ และควรเป็นผู้มีความรู้เรื่องโภชนาการ และอาหารเป็นอย่างดี

2.4 ผู้ทำความสะอาด มีสถานภาพเป็นพนักงานขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นและควรมีคุณสมบัติที่สำคัญ ดังนี้

มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้ดูแลเด็ก ยกเว้น วุฒิการศึกษา ควรจบการศึกษาไม่ต่ำกว่า
ภาคบังคับ

ด้านบทบาทหน้าที่

1. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1.1 สสำรวจความต้องการของชุมชน ในการจัดตั้ง และดำเนินงานศูนย์พัฒนา
เด็กเล็ก

1.2 กำหนดโครงสร้างการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความพร้อมด้านทรัพยากรบุคคล สถานที่ และฐานะการคลังของแต่ละท้องถิ่น

1.3 จัดทำแผนงาน โครงการ และงบประมาณในการจัดตั้ง และสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งจัดทำบัญชีขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น

1.4 จัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.5 จัดทำระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.6 กำหนดแผนปฏิบัติการและงบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกด้านอย่างต่อเนื่อง

1.7 ควบคุม กำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพและถูกต้องตามหลักวิชาการ

2. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบดูแลบุคลากรและการดำเนินงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นไปตามนโยบายและแผนงานที่วางไว้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ และด้วยความเรียบร้อย เกิดประโยชน์ต่อเด็กมากที่สุด

3. ผู้ดูแลเด็ก ควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

3.1 ปฏิบัติหน้าที่ตามกิจวัตรของเด็กเพื่อให้เด็กมีความเจริญเติบโต มีพัฒนาการทุกด้านตามวัย

3.2 ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในลักษณะบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ กล่าวคือ ให้เด็กได้พัฒนาด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม และจริยธรรมไปพร้อม ๆ กัน โดยให้โอกาสเด็กเรียนรู้จากสิ่งของและผู้คนที่อยู่รอบข้าง ซึ่งเด็กจะเรียนรู้โดยประสาทสัมผัสทั้งห้า การเคลื่อนไหว การเล่น และการลงมือกระทำ ดังนั้น ผู้ดูแลเด็กจะต้องส่งเสริมให้โอกาสเด็กได้พัฒนาอย่างเต็มที่ รวมทั้งการปฏิสัมพันธ์กับเด็กด้วยคำพูด และกริยาท่าทางที่นุ่มนวล อ่อนโยน แสดงความรักความอบอุ่นต่อเด็ก

3.3 สังเกต และบันทึกความเจริญเติบโต พฤติกรรม พัฒนาการต่าง ๆ ของเด็ก เพื่อจะให้เห็นความเปลี่ยนแปลงทั้งปกติและผิดปกติที่เกิดขึ้นกับเด็ก ซึ่งจะนำไปสู่การค้นหาสาเหตุ และวิธีการแก้ไขได้ทันที่

3.4 จัดสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ เหมาะสมในการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งภายในอาคารและภายนอกอาคารให้สะอาด มีความปลอดภัย และเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก

3.5 ประสานสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง และสมาชิกในครอบครัว ตลอดจนเป็นสื่อกลางในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง

และสมาชิกในครอบครัว เพื่อทราบถึงพฤติกรรม พัฒนาการการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว และ
ต่อเนื่อง

3.6 มีการพัฒนาตนเองในทางวิชาการ และอาชีพ ใฝ่หาความรู้ และพัฒนาตนเอง
อยู่เสมอ ซึ่งการพัฒนาด้านความรู้ทางวิชาการ และทักษะอาชีพอย่างต่อเนื่อง เช่น การศึกษา
หาความรู้ การเข้ารับการอบรมเพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอ การติดตามความเปลี่ยนแปลงด้านความรู้
และเทคโนโลยีโดยอาศัยสื่อที่หลากหลาย รวมทั้งการรวมกลุ่มแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การศึกษา
ดูงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีคุณภาพ การเข้าร่วมเป็นสมาชิกและการจัดตั้งชมรมเครือข่ายสำหรับ
ผู้ดูแลเด็ก ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์โดยตรงแก่ผู้ดูแลเด็ก

3.7 รู้จักใช้ประโยชน์จากแหล่งข้อมูล ความรู้ และเครือข่ายการปฏิบัติงาน เพื่อ
สนับสนุนการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ จากหน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน และแหล่งข้อมูลต่าง ๆ
ในชุมชน ดังนี้

หน่วยงานภาครัฐ เช่น กระทรวงมหาดไทย (กรมการพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมการ
ปกครองท้องถิ่น) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (กรมพัฒนาสังคมและ
สวัสดิการ) กระทรวงแรงงาน (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน)
กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับพื้นฐาน สำนักบริหารงานการศึกษา
นอกระบบ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานคณะกรรมการการ
อุดมศึกษา สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล
มหาวิทยาลัยราชภัฏ) กระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย กรมสุขภาพจิต) กระทรวงวัฒนธรรม
(กรมการศาสนา) กระทรวงกลาโหม (กองทัพอากาศ) เป็นต้น

องค์กรเอกชน สมาคม และมูลนิธิต่าง ๆ เช่น สมาคม วาย ดับเบิลยู ซี เอ มูลนิธิเด็กอ่อน
ในครรภ์ในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนากรมหลวงนราธิวาสราชน
ครินทร์ มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก มูลนิธิช่วยเหลือเด็กยากจน ซี ซี เอฟ ในประเทศไทย
สภาองค์กรพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (สออดย.) องค์การยูนิเซฟ เซฟเดอะชิลเดรน ยู เอส เอ
สภาสตรีแห่งชาติในพระบรมราชินูปถัมภ์ สหทัยมูลนิธิ มูลนิธิดวงประทีป เป็นต้น

แหล่งข้อมูลความรู้ในชุมชน เช่น สถานีอนามัย โรงพยาบาล สถานรับเลี้ยงเด็กในนิคม
ต่าง ๆ สำนักงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัด (กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ)
ศูนย์ส่งเสริมราษฎรประจำหมู่บ้าน (สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน) องค์กรบริหารส่วนตำบล
(อบต.) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่าง ๆ โรงเรียนประถมศึกษาในชุมชน ศูนย์สื่อประจำหมู่บ้านของ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับพื้นฐาน ศูนย์บริการสาธารณสุข ศูนย์ส่งเสริมเด็กปฐมวัย

ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน (กรุงเทพมหานคร) ข้าราชการครู หรือข้าราชการอื่น ๆ ซึ่งเป็นผู้ทรงความรู้ หรือที่เกษียณอายุแล้ว เป็นต้น

4. ผู้ประกอบอาหาร ควรมีบทบาทหน้าที่ในการประกอบอาหารให้ถูกสุขลักษณะ ถูกอนามัย และโภชนาการสำหรับเด็กปฐมวัย รวมทั้งการแต่งกายสะอาดเรียบร้อย การจัดสถานที่เตรียมและปรับปรุงอาหาร จัดเครื่องสุขภัณฑ์เครื่องครัวสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย และมีการจัดการขยะถูกสุขลักษณะ

5. ผู้ทำความสะอาด ควรมีบทบาทหน้าที่ในการทำความสะอาด ดูแลรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย ทั้งภายในและภายนอกอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ด้านรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรส่วนท้องถิ่น

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งได้แก่ บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกจากชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้แต่งตั้งโดยกำหนดจำนวนตามความเหมาะสม โดยจะต้องประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนกลุ่มองค์กรประชาคม ผู้แทนผู้ประกอบการ ผู้แทนผู้ดูแลเด็ก อย่างละไม่น้อยกว่า 1 คน โดยมีหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการโดยตำแหน่ง

2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบริหารจัดการโดยคณะกรรมการบริหารศูนย์ มีนายกเทศมนตรี/นายกองค์การบริหารส่วนตำบล หรือผู้ที่นายกเทศมนตรี/นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมาย เป็นประธาน ยกเว้นศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด/มัสยิดที่รับถ่ายโอนจากกรมการศาสนาให้เจ้าอาวาส/โต๊ะอิหม่าม หรือ ผู้ที่เจ้าอาวาส/โต๊ะอิหม่าม มอบหมายเป็นประธาน

3. การบริหารงบประมาณและการบริหารงานบุคคล เป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย และมาตรฐานทั่วไปหรือหลักเกณฑ์ที่ออกตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 และมาตรฐานด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนด

4. ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำหน้าที่ประเมินผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร และผู้ทำความสะอาด ในด้านความรู้ ความสามารถ ให้เป็นไปตามมาตรฐานด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนด และเสนอผลการประเมินให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบการพิจารณาต่อสัญญาต่อไป

ด้านการบริหารจัดการ

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2542 ซึ่งออกตามความในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้บัญญัติอำนาจและหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภท รับผิดชอบการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ซึ่งรวมถึงการจัดการศึกษาด้วย และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บททางการศึกษาก็ได้บัญญัติไว้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาระดับใดก็ได้ ตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ประกอบกับแผนปฏิบัติการ กำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเป็นการกระจายโอกาสให้ประชาชน ผู้ปกครองได้รับบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นไปตามนโยบายและวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. นโยบาย

จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (อายุ 3 – 5 ปี) ด้วยความร่วมมือของชุมชน เพื่อกระจายโอกาสเตรียมความพร้อม และพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาอย่างเหมาะสมตามวัย และเต็มตามศักยภาพ ตลอดจนเพื่อแบ่งเบาภาระของผู้ปกครอง และเป็นพื้นฐานของการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

2. เป้าหมาย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบในการบริหารและจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพตามหลักวิชาการ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง และด้วยความร่วมมือของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นนั้น ๆ

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อส่งเสริม และสนับสนุนให้เด็กได้รับการดูแลที่ถูกต้องลักษณะ และได้รับการฝึกฝนพัฒนาตามวัยและเต็มตามศักยภาพ

3.2 เพื่อพัฒนาความพร้อมของเด็กในทุก ๆ ด้านแบบองค์รวม ตามจิตวิทยาพัฒนาการและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

3.3 เพื่อกระตุ้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัด และพัฒนาความพร้อมของเด็ก ก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา ตลอดจนส่งเสริมให้ครอบครัวเป็นฐานในการเลี้ยงดู และพัฒนาเด็กได้อย่างถูกวิธี

3.4 เพื่อส่งเสริม สนับสนุนความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับชุมชน ให้สามารถร่วมกันวางแผน และดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้

3.5 เพื่อแบ่งเบาภาระการอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยให้สามารถออกไปประกอบอาชีพได้โดยสะดวก และเป็นการกระจายโอกาสในการพัฒนาความพร้อมสำหรับเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึง

3.6 เพื่อให้การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปอย่างเหมาะสมและมีคุณภาพ

4. การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสงค์จะจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมิสถานที่ อาคาร และดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 สำรวจความต้องการของชุมชน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการสำรวจความต้องการของชุมชนในประเด็นดังต่อไปนี้

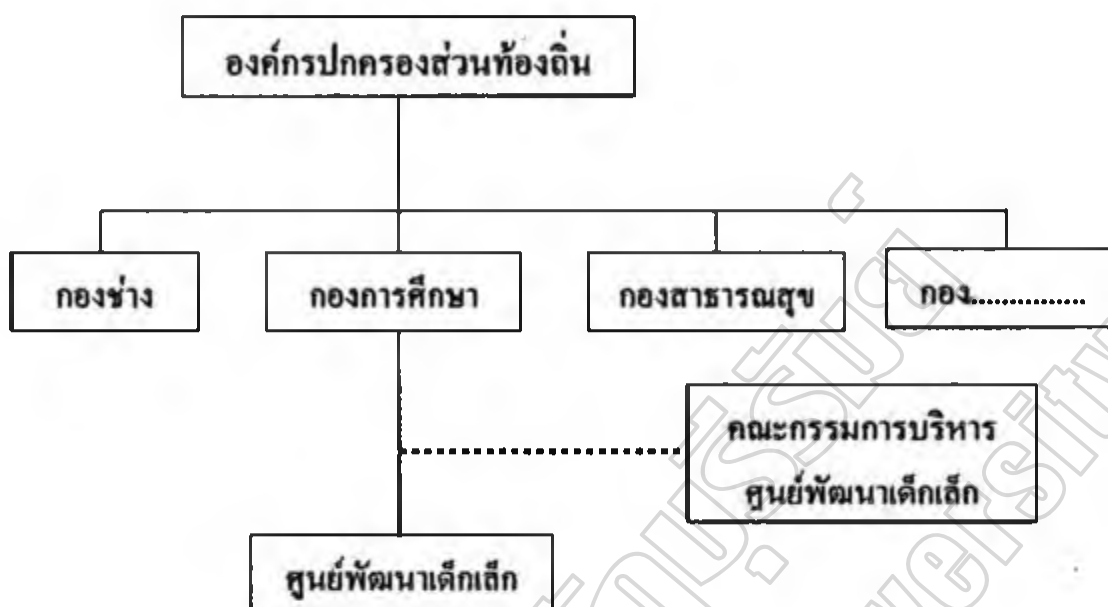
4.1.1 ความต้องการของชุมชน

4.1.2 ความต้องการในการส่งเด็กเข้าเรียน กรณีเด็กที่รับบริการ

อายุ 3 – 5 ปี ไม่น้อยกว่า 20 คน ขึ้นไป

4.1.3 ความต้องการให้ศูนย์จัดบริการ

4.2 รูปแบบการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังภาพประกอบ 2



ภาพประกอบ 2 โครงสร้างการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ที่มา (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. น.ป.ป.: 10)

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาขอบหมายให้ผู้ดำรงตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาหรือพนักงานจ้างที่มีคุณสมบัติเพื่อแต่งตั้งเป็นหัวหน้าศูนย์ และแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีหัวหน้าศูนย์รับผิดชอบการดำเนินงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4.3 จัดทำแผนดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และจัดตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยให้สภาท้องถิ่น ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อนำเข้าสู่แผนพัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และจัดทำบัญชีเพื่อขอรับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่นต่อไป

4.4 จัดทำโครงการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำโครงการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเสนอขอรับงบประมาณในการดำเนินการจากผู้มีอำนาจอนุมัติ

4.5 จัดทำระเบียบ/ข้อบังคับขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำระเบียบ หรือข้อบังคับขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4.6 จัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประกาศให้สาธารณชนทราบ

4.7 การยุบ / เลิก หรือรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เมื่อจำนวนเด็กเล็กที่รับบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อการจัดชั้นเรียนและกิจกรรมการเรียน หรือกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสงค์จะรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตั้งแต่ 2 แห่งขึ้นไปเป็นแห่งเดียวกัน ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นผู้พิจารณาเสนอต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้พิจารณายุบเลิกหรือรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้นตามความจำเป็นและเหมาะสม และเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำประกาศยุบเลิก หรือรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแล้ว ให้รายงานจังหวัดและกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ

5. แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จะต้องคำนึงถึงขอบข่ายของงานสายการบังคับบัญชาและระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่กำหนด ให้สถานศึกษาต้องบริหารจัดการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด โดยจะต้องจัดให้มีการประเมินตนเองทุกปี เพื่อตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการจัดการการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนั้น เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถให้การดูแล และพัฒนาจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ครอบคลุมลักษณะงาน ต่อไปนี้

- 5.1 งานบุคลากรและการบริหารจัดการ
- 5.2 งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม
- 5.3 งานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร
- 5.4 งานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน
- 5.5 งานธุรการ การเงิน และพัสดุ

ทั้งนี้ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดให้มีผู้รับผิดชอบงานดังกล่าวโดยแบ่ง และมอบหมายงานตามความถนัด ความสามารถ และลักษณะของงานที่ต้องดำเนินการ ทั้ง 5 งาน อย่างไรก็ตาม ในการจัดแบ่งงานดังกล่าวควรคำนึงถึงความพร้อม และศักยภาพของแต่ละศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กอาจรวมลักษณะงานวิชาการและงานกิจการนักเรียนเป็นงานกลุ่มเดียวกัน และ/หรือรวมลักษณะงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมกับงานธุรการ การเงิน พัสดุ เป็นกลุ่มงานเดียวกัน เป็นต้น

2. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

เป็นการกำหนดมาตรฐานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ดังนี้

มาตรฐานด้านอาคารสถานที่

เป็นการกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับพื้นที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ตั้ง จำนวนชั้นของอาคาร
ทางเข้า - ออก และประตูหน้าต่าง ตลอดจนพื้นที่ใช้สอยอื่น ๆ

1. ที่ตั้ง

สถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรอยู่ในพื้นที่ซึ่งมีขนาดเหมาะสม และต้อง
ไม่อยู่ในพื้นที่ ซึ่งอาจเสี่ยงต่ออันตราย ได้แก่ บริเวณชนถ่ายแก๊ส น้ำมัน สารเคมี หรือสารพิษ
มลภาวะทางอากาศ แสง และเสียงที่มากเกินไป หากไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ต้องมีมาตรการ
ป้องกันภาวะภัยต่าง ๆ ตามมาตรฐานความจำเป็น และเหมาะสม

2. จำนวนชั้นของอาคาร

ตัวอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีจำนวนชั้นไม่เกิน 2 ชั้น นับจากพื้น หากสูง
เกินกว่า 2 ชั้น ต้องมีมาตรการป้องกันอัคคีภัย และอุบัติเหตุต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นตามความเหมาะสม
และความสูงของตัวห้อง ไม่ควรน้อยกว่า 2.40 เมตร นับจากพื้นถึงเพดาน

3. ทางเข้า - ออก และประตูหน้าต่าง

ทางเข้า - ออก จากตัวอาคาร ต้องมีความเหมาะสม สามารถเคลื่อนย้ายเด็ก
ออกจากตัวอาคารได้สะดวก หากเกิดอุบัติเหตุหรือเหตุร้ายแรงใด ๆ ขึ้น โดยอย่างน้อยต้องมี
ทางเข้า - ออก 2 ทาง และแต่ละทางนั้น ควรมีความกว้างประมาณ 80 เซนติเมตร

4. ประตู - หน้าต่าง

ประตู - หน้าต่าง ต้องมีความแข็งแรง อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี มีขนาด และ
จำนวนเหมาะสมกับขนาดพื้นที่ของห้อง และความสูงของหน้าต่าง ควรอยู่ที่ประมาณ 80.00
เซนติเมตร นับจากพื้นให้เด็กมองเห็นสิ่งแวดล้อมได้กว้างและชัดเจน นอกจากนี้ บริเวณ
ประตู - หน้าต่าง ไม่ควรมีสสิ่งกีดขวางใด ๆ มาปิดกั้น ช่องทางลม และแสงสว่าง

5. พื้นที่ใช้สอย

พื้นที่ใช้สอย ต้องจัดให้มีบริเวณพื้นที่ในอาคารที่สะอาด ปลอดภัย และเพียงพอ
เหมาะสมกับการปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก เช่น การเล่น การเรียนรู้ การรับประทานอาหาร และ
การนอน โดยแยกเป็นสัดส่วนจากห้องประกอบอาหาร ห้องส้วม และที่พักของเด็กป่วย โดยเฉลี่ย
ประมาณ 2.00 ตารางเมตรต่อเด็ก 1 คน นอกจากนี้พื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กอาจจัดแยก
เป็นห้องเฉพาะ หรือจัดรวมเป็นห้องเอนกประสงค์ที่ใช้สำหรับจัดกิจกรรมที่หลากหลายโดยใช้

พื้นที่เดียวกันแต่ต่างเวลา และอาจปรับเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์ หรือย้ายเครื่องเรือนตามความเหมาะสม และข้อจำกัดของพื้นที่ ดังนี้

5.1 บริเวณพื้นที่สำหรับการนอน ต้องคำนึงถึงความสะดวกเป็นหลัก อากาศถ่ายเทได้สะดวก และอุปกรณ์เครื่องใช้เหมาะสมกับจำนวนเด็ก มีพื้นที่เฉลี่ยประมาณ 2.00 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน โดย

5.1.1 จัดให้มีการระบายอากาศที่ดี ปลอดโปร่ง ไม่มีเสียงรบกวน และแสงสว่างไม่จ้าเกินไป อุปกรณ์เครื่องนอนต่างๆ มีความสะอาด โดยนำไปปิดฝุ่น ดากแดดอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

5.1.2 จัดแยกเครื่องนอน หมอน ผ้าห่ม สำหรับเด็กแต่ละคน โดยเขียนหรือปักชื่อไว้ ไม่ใช้ร่วมกัน เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค

5.1.3 หมั่นตรวจตราดูแลไม่ให้มีสัตว์ หรือแมลงต่างๆ มารบกวน ในบริเวณพื้นที่สำหรับการนอน

5.2 บริเวณพื้นที่สำหรับการเล่นและพัฒนาเด็ก ควรออกแบบให้มีพื้นที่สำหรับการเรียนรู้รวมกลุ่มและแยกกลุ่มย่อยในกิจกรรมการเรียนรู้อิสระ การเล่นสร้างสรรค์หรือการอ่านหนังสือ เล่นต่อแท่งไม้ที่ต้องการมุมเงียบ และมีพื้นที่สำหรับการเล่นที่โล่งหรือเปียก ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นหลัก โดยมีวัสดุอุปกรณ์ที่ป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ และมีอุปกรณ์ หรือเครื่องเล่นที่ส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็ก

5.3 บริเวณพื้นที่รับประทานอาหาร ต้องคำนึงถึงความสะดวกเป็นหลัก มีอากาศถ่ายเทได้โดยสะดวก มีแสงสว่างพอเหมาะ มีอุปกรณ์เครื่องใช้ที่เพียงพอ และเหมาะสมกับจำนวนเด็ก ทั้งนี้ บริเวณห้องอาหาร โต๊ะ เก้าอี้ ที่ใช้สำหรับรับประทานอาหาร ต้องทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ และควรจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้มีขนาดเหมาะสมกับตัวเด็ก มีสภาพแข็งแรง และใช้งานได้ดี

5.4 บริเวณที่พักเด็กป่วย ต้องแยกเป็นสัดส่วน มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล ชุดยา เครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็น และเด็กต้องอยู่ในสายตาของผู้ดูแลตลอดเวลา กรณีไม่สามารถจัดห้องพักเด็กป่วยเป็นการเฉพาะได้ ต้องจัดให้มีที่พักเด็กป่วยแยกเป็นสัดส่วนตามความเหมาะสม

5.5 บริเวณสถานที่ประกอบอาหารหรือห้องครัว ต้องแยกห่างจากบริเวณพื้นที่สำหรับเด็กพอสมควร และมีเครื่องใช้ที่จำเป็น รวมทั้งที่ล้าง และเก็บภาชนะเครื่องใช้ต่างๆ ที่ถูกสุขลักษณะ โดยเน้นเรื่องความสะดวก และความปลอดภัยเป็นหลัก

5.6 บริเวณพื้นที่สำหรับใช้ทำความสะอาดตัวเด็ก ต้องจัดให้มีบริเวณที่ใช้สำหรับทำความสะอาดตัวเด็ก และมีอุปกรณ์ที่จำเป็นตามสมควร อย่างน้อยต้องมีที่ล้างมือและ

แปร่งสีพื้น ในขนาดและระดับความสูงที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ในกรณีที่มีห้องอาบน้ำ จะต้อง มีแสงสว่างเพียงพอ มีอากาศถ่ายเทได้โดยสะดวก และพื้นไม่ลื่น

5.7 ห้องส้วมสำหรับเด็ก ต้องจัดให้มีห้องส้วมสำหรับเด็ก โดยเฉลี่ย 1 แห่ง ต่อเด็ก 10 – 12 คน โถส้วมมีขนาดเหมาะสมกับตัวเด็ก โดยมีฐานส้วมที่เด็กสามารถก้าวขึ้นได้ง่าย มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวกและพื้นไม่ลื่น หากมีประตูจะต้องไม่ใส่กลอน หรือ กุญแจ และมีส่วนสูงที่สามารถมองเห็นเด็กได้จากภายนอก และไม่ควรถูกปิดจากห้องพัฒนาเด็ก หากห้องส้วมอยู่ภายนอกอาคาร จะต้องไม่ตั้งอยู่ในที่ลับตาคน กรณีที่ไม่สามารถทำห้องส้วม สำหรับเด็กเป็นการเฉพาะได้ อาจดัดแปลงห้องส้วมที่มีอยู่แล้วให้เหมาะสม และปลอดภัย สำหรับเด็ก

5.8 ห้องอเนกประสงค์ สำหรับใช้จัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก การรับประทานอาหาร หรือการนอน กำนึงถึงความสะอาด และการจัดพื้นที่ใช้สอยให้เหมาะสมกับลักษณะของ กิจกรรม หากเป็นอาคารชั้นเดียวต้องมีฝ้าใต้หลังคา หากเป็นอาคารที่มีมากกว่า 1 ชั้น ควรจัดให้ ชั้นบนสุดมีฝ้าใต้หลังคา โดยมีความสูงจากพื้นถึงเพดานไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร แต่กรณีที่มีความ สูงเกินกว่า 2.40 เมตร อาจไม่มีฝ้าใต้เพดานก็ได้

5.9 บริเวณพื้นที่เก็บสิ่งปฏิกูล จะต้องมียพื้นที่เก็บสิ่งปฏิกูลทั้งภายใน และ ภายนอกตัวอาคาร โดยมีจำนวนและขนาดเพียงพอ ถูกสุขลักษณะ และมีการกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน

5.10 บันได ควรมีความกว้างแต่ละช่วง ไม่น้อยกว่า 1.00 เมตร ลูกตั้งของ บันได สูงไม่เกิน 17.50 เซนติเมตร ลูกนอนกว้างไม่น้อยกว่า 20.00 เซนติเมตร บันไดทุกชั้น มีราวและลูกกรงไม่น้อยกว่า 90.00 เซนติเมตร มีราวเดี่ยว เหมาะสำหรับเด็กได้เกาะขึ้นบันได และ ระยะห่างของลูกกรง ต้องไม่เกิน 17.00 เซนติเมตร เครื่องใช้เฟอร์นิเจอร์ควรมีระดับความสูง และขนาดที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ให้เด็กสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างสม่ำเสมอด้วย ตนเองโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นสำคัญ

มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม

เป็นการกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกตัวอาคาร เช่น แสงสว่าง เสียง การถ่ายเทอากาศ สภาพพื้นที่ภายในอาคาร รั้ว สภาพแวดล้อมและมลภาวะ

1. ภายในอาคาร

1.1 แสงสว่าง

ควรเป็นแสงสว่างจากธรรมชาติ สม่ำเสมอทั่วทั้งห้อง เอื้ออำนวยต่อการจัด กิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก เช่น มีแสงสว่างเพียงพอ ในการอ่านหนังสือได้อย่างสบายตา เป็นต้น

ไม่ควรให้เด็กอยู่ในห้องที่ใช้แสงสว่างจากไฟฟ้าต่อเนื่องนานกว่า 2-3 ชั่วโมง เพราะจะทำให้เกิดภาวะเครียดและมีผลถึงฮอร์โมนการเติบโตของเด็ก

1.2 เสียง

เสียงต้องอยู่ในระดับที่ไม่ดังเกิน (ระหว่าง 60 – 80 เดซิเบล) อาคารควรจะต้องอยู่ในบริเวณที่มีระดับเสียงเหมาะสม

1.3 การถ่ายเทอากาศ

ควรมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก โดยมีพื้นที่ของหน้าต่าง ประตู และช่องลมรวมกันแล้วไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20 ของพื้นที่ห้อง กรณีที่เป็นห้องกระจกหรืออยู่ในบริเวณโรงงานที่มีมลพิษ ต้องติดเครื่องฟอกอากาศและมีเครื่องปรับอากาศที่เหมาะสม สำหรับบริเวณที่มีเด็กอยู่ต้องเป็นเขตปลอดบุหรี่

2. ภายนอกอาคาร

2.1 รั้ว

ควรมีรั้วกันบริเวณให้เป็นสัดส่วน เพื่อความปลอดภัยของเด็ก และควรมีทางเข้า-ออก ไม่น้อยกว่า 2 ทาง กรณีมีทางเดียวต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร

2.2 สภาพแวดล้อมและมลภาวะ

ควรมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ และควรตั้งอยู่ห่างจากแหล่งอบายมุข ฝุ่นละออง กลิ่น หรือเสียงที่รบกวน มีการจัดระบบสุขาภิบาล การระบายน้ำ การระบายอากาศ และการจัดเก็บสิ่งปฏิกูลให้เหมาะสม ไม่ปล่อยให้เป็นแหล่งเพาะ หรือแพร่เชื้อโรค โดยเฉพาะควรกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน

2.3 พื้นที่เล่นกลางแจ้ง

ต้องมีพื้นที่เล่นกลางแจ้ง เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 2.00 ตารางเมตร ต่อจำนวนเด็ก 1 คน โดยจัดให้มีเครื่องเล่นกลางแจ้งที่ปลอดภัย และมีพอสมควรกับจำนวนเด็ก ในกรณีที่ไม่สามารถจัดให้มีที่เล่นกลางแจ้ง เป็นการเฉพาะ หรือในสถานที่อื่น ๆ ได้ ก็ควรปรับใช้บริเวณที่ร่มแทน โดยมีพื้นที่ตามเกณฑ์กำหนดหรืออาจจะจัดกิจกรรมกลางแจ้งสำหรับเด็กในสถานที่อื่น ๆ ที่เหมาะสม เช่น ในบริเวณวัด หรือในสวนสาธารณะ เป็นต้น โดยต้องให้เด็กปฐมวัยมีกิจกรรมกลางแจ้งอย่างน้อย 1 ชั่วโมง ในแต่ละวัน

2.4 ระเบียง

ต้องมีความกว้างของระเบียงไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร และหากมีที่นั่งตามระเบียงด้วย ระเบียงต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.75 เมตร ของระเบียงต้องสูงจากที่นั่งไม่น้อยกว่า

70.00 เซนติเมตร นอกจากนี้ควรสอบสภาพความคงทน แข็งแรง และสภาพการใช้งานปลอดภัย สำหรับเด็กด้วย

มาตรฐานด้านความปลอดภัย

เป็นการกำหนดมาตรฐานที่เกี่ยวกับความปลอดภัย เช่น การกำหนดมาตรการป้องกัน ความปลอดภัย และมาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน

1. มาตรการป้องกันความปลอดภัย

- 1.1 ติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัย หรือเครื่องตัดไฟภายใน บริเวณอาคาร
- 1.2 ติดตั้งเครื่องดับเพลิงอย่างน้อย 1 เครื่อง ในแต่ละชั้นของอาคาร
- 1.3 ติดตั้งปลั๊กไฟให้สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร ถ้าติดตั้งต่ำกว่าที่กำหนด จะต้องมีฝาปิดครอบ เพื่อป้องกันไม่ให้เด็กเล่นได้ และควรหลีกเลี่ยงการใช้สายไฟต่อพ่วง
- 1.4 หลีกเลี่ยงเครื่องใช้ไฟฟ้า และอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งทำด้วยวัสดุที่แตกหักง่าย หรือแหลมคม หากเป็นไม้ ต้องไม่เสี้ยนไม้ หรือแหลมคม
- 1.5 จัดให้มีคู่มือเก็บยา และเครื่องเวชภัณฑ์สำหรับการปฐมพยาบาล วางไว้ใน ที่สูง สะดวกต่อการหยิบใช้ และเก็บไว้ในที่ปลอดภัยให้พ้นมือเด็ก
- 1.6 ใช้วัสดุกันลื่น ในบริเวณห้องน้ำ-ห้องส้วม และเก็บสารจำพวกเคมี หรือน้ำยาทำความสะอาดไว้ในที่ปลอดภัย ให้พ้นมือเด็ก
- 1.7 ไม่มีหมุม หรือบ่อน้ำ ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กในบริเวณโดยรอบตัวอาคาร รวมทั้งไม่ควรปลูกต้นไม้ที่มีหนามแหลมคม
- 1.8 มีระบบการล็อกประตูในการเข้า-ออกนอกบริเวณอาคาร สำหรับเจ้าหน้าที่ เปิด-ปิดได้ ควรมียุติบัตรเรียกไว้ที่หน้าประตู สำหรับห้องครัว และที่ประกอบอาหาร ควรมี ประตูเปิด-ปิด ที่ปลอดภัย เด็กเข้าไปไม่ได้
- 1.9 ติดตั้งอุปกรณ์เพื่อป้องกันพาหะนำโรค และมีมาตรการป้องกันด้าน สุขอนามัย
- 1.10 มีคู่มือ หรือชั้นเก็บวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ที่แข็งแรง มั่นคง สำหรับ วัสดุอุปกรณ์ ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กนั้น ควรจัดแยกให้พ้นมือเด็ก
- 1.11 เครื่องใช้เฟอร์นิเจอร์ ควรมีระดับความสูงและขนาดที่เหมาะสมกับเด็ก ปฐมวัยให้เด็กสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างสม่ำเสมอด้วยตนเอง

2. มาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน

2.1 มีการฝึกซ้อมสำหรับการป้องกันอุบัติเหตุอย่างสม่ำเสมอ ไม่น้อยกว่า ปีละ 1 ครั้ง

2.2 มีการฝึกอบรมบุคลากร ในเนื้อหาด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การป้องกันอุบัติเหตุ และความเจ็บป่วยฉุกเฉินของเด็ก

2.3 มีหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินของส่วนราชการต่าง ๆ เช่น สถานีตำรวจ หน่วยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โรงพยาบาล ไว้เพื่อติดต่อได้อย่างทันทีที่เกิด เหตุการณ์คับขัน หรือจำเป็นที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็ก และควรมีอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ สำหรับการปฐมพยาบาลติดประจำไว้ในที่เปิดเผย

2.4 มีสมุดบันทึกข้อมูลสุขภาพ และพัฒนาการของเด็กประจำไว้ กรณีอาจต้อง พาเด็กไปพบแพทย์

3. ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร

เป็นการกำหนดมาตรฐานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ได้แก่ คุณลักษณะของเด็กที่พึงประสงค์ 12 ประการ คุณลักษณะตามวัย (ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา) การจัดประสบการณ์ ตลอดจนการจัดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็ก เป็นต้น

มาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร

การศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรม เลี้ยงดูและการให้การศึกษาไปพร้อม ๆ กัน เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล โดยมีจุดมุ่งหมายซึ่งถือเป็น มาตรฐาน ดังนี้

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- 1.1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
- 1.2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสาน สัมพันธ์กัน
- 1.3 มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข
- 1.4 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
- 1.5 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรัก การออกกำลังกาย

1.6 ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย

- 1.7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
- 1.8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
- 1.9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
- 1.10 มีความสามารถในการคิด และการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
- 1.11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
- 1.12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

2. คุณลักษณะตามวัย

เป็นความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการตามธรรมชาติ เมื่อเด็กมีอายุถึงวัยนั้น ๆ ซึ่งคุณลักษณะตามวัยที่สำคัญของเด็ก มีดังนี้

2.1 พัฒนาการด้านร่างกาย

2.1.1 อายุ 3 ปี ได้แก่ กระโดดขึ้นลงอยู่กับที่ได้ รับลูกบอลด้วยมือและลำตัวได้ เดินขึ้นบันไดสลับท้ำได้ เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้ ใช้กรรไกรมือเดียวได้ เป็นต้น

2.1.2 อายุ 4 ปี ได้แก่ กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้ รับลูกบอลด้วยมือและลำตัวได้ เดินขึ้น-ลงบันไดสลับท้ำได้ ตัดกระดาษเป็นเส้นตรงได้ เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้ กระดึบกระด่ง ไม่ชอบอยู่เฉย เป็นต้น

2.1.3 อายุ 5 ปี ได้แก่ กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องได้ รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้ด้วยมือทั้งสอง ขึ้น-ลงบันไดสลับท้ำได้อย่างคล่องแคล่ว เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้ ตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งที่กำหนด ใช้ก้ำมเนื้อเล็กได้ดี เช่น ตีกระดาษคุม ผูกเชือกกรองเท้า ฯลฯ

2.2 พัฒนาการด้านอารมณ์ และจิตใจ

2.2.1 อายุ 3 ปี ได้แก่ แสดงอารมณ์ตามความรู้สึก ชอบที่จะให้ผู้ใหญ่พอใจและได้รับคำชม กลัวการพลัดพรากจากผู้เลี้ยง เป็นต้น

2.2.2 อายุ 4 ปี ได้แก่ แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์เริ่มรู้จักชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเอง และผู้อื่น ชอบท้าทายผู้ใหญ่ ต้องการให้มีคนฟัง สนใจ เป็นต้น

2.2.3 อายุ 5 ปี ได้แก่ แสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม ชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเอง และผู้อื่น ขัดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง เป็นต้น

2.3 พัฒนาการด้านสังคม

2.3.1 อายุ 3 ปี ได้แก่ รับประทานอาหารได้ด้วยตนเอง ชอบเล่นแบบคู่ขนาด (เล่นของชนิดเดียวกัน แต่ต่างคนต่างเล่น) เล่นสมมติได้รู้จักรอคอย เป็นต้น

2.3.2 อายุ 4 ปี ได้แก่ แต่งตัวได้ด้วยตนเอง ไปห้องส้วมได้เอง เล่นร่วมกับคนอื่นได้ รอคอยตามลำดับก่อน - หลัง แบ่งของให้คนอื่น เก็บของเล่นเข้าที่ได้อ เป็นต้น

2.3.3 อายุ 5 ปี ได้แก่ ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง เล่นหรือทำงาน โดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกับผู้อื่นได้ พบผู้ใหญ่รู้จักไหว้ ทำความเคารพ รู้จักขอบอกเมื่อรับของจากผู้ใหญ่ รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย เป็นต้น

2.4 พัฒนาการด้านสติปัญญา

2.4.1 อายุ 3 ปี ได้แก่ สำหรับสิ่งต่าง ๆ ที่เหมือนกัน และต่างกันได้ บอกชื่อของตนเองได้ ขอความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา สนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้น ๆ ได้ สนใจนิทานและเรื่องราวต่าง ๆ ร้องเพลง ท่องคำกลอน คำคล้องจองต่าง ๆ และแสดงท่าเขียนแบบได้ รู้จักใช้คำถาม “อะไร” สร้างผลงานตามความคิดของตนเองอย่างง่าย ๆ เป็นต้น

2.4.2 อายุ 4 ปี ได้แก่ จำแนกสิ่งต่าง ๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้ บอกชื่อและนามสกุลของตนเองได้ พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเองหลังจากได้รับคำชี้แนะ สนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องใช้คำถาม “ทำไม” เป็นต้น

2.4.3 อายุ 5 ปี ได้แก่ บอกความแตกต่างของกลิ่น สี เสียง รส รูปร่าง จัดหมวดหมู่สิ่งของได้ บอกชื่อ - สกุล อายุ ตนเองได้ พยายามหาวิธีแก้ปัญหาด้วยตนเอง สนทนาโต้ตอบ - เล่าเรื่องได้ สร้างผลงานตามความคิดตนเอง โดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น เริ่มเข้าใจสิ่งเป็นนามธรรม นับปากเปล่าได้ถึง 20 เป็นต้น

3. การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย อายุ 3 - 5 ปี (ไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปแบบของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น) เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยมีหลักการและแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

3.1 หลักการจัดประสบการณ์

3.1.1 จัดประสบการณ์การเล่น และการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมและอย่างต่อเนื่อง

3.1.2 เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

3.1.3 จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์

3.1.4 จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์

3.1.5 ให้ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

3.2 แนวทางการจัดประสบการณ์

3.2.1 จัดประสบการณ์สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือ เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

3.2.2 จัดประสบการณ์สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ คือ เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง

3.2.3 จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้

3.2.4 จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่มคิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำและนำเสนอคิด โดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

3.2.5 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นกับผู้ใหญ่ ภายใต้อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ บรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน

3.2.6 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และอยู่ในวิถีของเด็ก

3.2.7 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี และทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

3.2.8 จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่วางแผนไว้ล่วงหน้า และแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริง โดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

3.2.9 ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผน สนับสนุน สื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

3.2.10 จัดทำสารนิทัศน์ ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก เป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรอง และใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็ก และการวิจัยในชั้นเรียน

4. การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3 – 5 ปี สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบซึ่งเป็นการช่วยให้ทั้งผู้สอนและเด็กทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใดและอย่างไร การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

4.1 หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

4.1.1 กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวัน

4.1.2 กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิด ทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า 20 นาที

4.1.3 กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ 40 - 60 นาที

4.1.4 กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้องกิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอนเป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลังจัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

4.2 ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน

การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวัน มีกรอบกลุ่มสิ่งต่อไปนี้

4.2.1 การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่ การเคลื่อนไหว และความคล่องแคล่วในการใช้วัยวะต่าง ๆ จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี

4.2.2 การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกม ต่อภาพ ผูกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับชิ้นสื่อ ใช้อุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ

4.2.3 การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัยในตนเอง รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือ จึงควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับ

การตอบสนองตามความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ตลอดเวลาที่
โอกาสเอื้ออำนวย

4.2.4 การพัฒนาสังคมนิสัย เพื่อให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่าง
เหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน
มีนิสัยรักการทำงาน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น จึงควรจัดให้เด็กได้ปฏิบัติ
กิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น รับประทานอาหารเช้า พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย
ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงของส่วนรวม
เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ ฯลฯ

4.2.5 การพัฒนาการคิด เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดรวบยอด สังเกต จำแนก
เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหา จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนา
อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ
ทดลองศึกษานอกสถานที่ ประกอบอาหาร หรือจัดให้เด็กได้เล่นเกมการศึกษาที่เหมาะสมกับวัย
อย่างหลากหลาย ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและในการทำกิจกรรมทั้งที่เป็นกลุ่มย่อย
กลุ่มใหญ่ หรือรายบุคคล

4.2.6 การพัฒนาภาษา เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึก
นึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ จึงควรจัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความ
หลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กรักการอ่านและบุคลากรที่
แวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่
เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

4.2.7 การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้พัฒนา
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว
โดยใช้กิจกรรมศิลปะและดนตรีเป็นสื่อ ใช้การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ให้ประดิษฐ์
สิ่งต่าง ๆ อย่างอิสระตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็ก เล่นบทบาทสมมติในมุมเล่นต่าง ๆ
เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นก่อสร้างสิ่งต่าง ๆ เช่น แท่งไม้ รูปทรงต่าง ๆ ฯลฯ

5. โภชนาการสำหรับเด็ก

เพื่อให้เด็กได้รับอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย ส่งผลต่อการเจริญเติบโตของเด็ก
ตามพัฒนาการ ควรส่งเสริมให้เด็กได้รับสารอาหารครบ 5 หมู่ เด็กปฐมวัยควรได้ดื่มน้ำสะอาดให้
เพียงพอทุก 45 นาที เพื่อให้สมองสามารถเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ

4. ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากชุมชน

เป็นการกำหนดมาตรฐานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน เช่น การประชุมชี้แจงให้ราษฎรในชุมชนทราบถึง ประโยชน์และความจำเป็นของการดำเนินงาน การจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์การจัดให้มีกองทุน ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงาน ตลอดจนการติดตามและประเมินผลรวมถึงการเข้ามามีส่วน ร่วมจากชุมชน หรือประชาคมในท้องถิ่น

มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากชุมชน

แนวทางการดำเนินงานด้านมาตรฐานการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากชุมชนของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรดำเนินการตามแนวทางต่าง ๆ ดังนี้

1. จัดให้มีการประชุมชี้แจงให้ชุมชนทราบ ชี้นำให้เห็นประโยชน์และความจำเป็น ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาเตรียมความพร้อมของเด็ก และชักชวนให้ชุมชนมี ส่วนร่วมบริหารและช่วยเหลือในระหว่างดำเนินการ
2. จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นระยะ ๆ เพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับชุมชนอย่าง ต่อเนื่อง การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น ศิลปะพื้นบ้าน ร่วมจัด กิจกรรมนันทนาการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ ซึ่งจะนำไปสู่ความเข้าใจและความผูกพันที่ดีต่อกัน ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและชุมชน
3. มีการประสานงานและประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ประชาชน และหน่วยงานต่าง ๆ รับทราบ เพื่อที่จะมีผู้เข้ามาช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ได้โดย การประชาสัมพันธ์อาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น จัดทำเอกสาร ภูมิอแผ่นพับ การออกไปเยี่ยม บ้านเด็ก ฯลฯ
4. มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็น การให้ข้อมูลข่าวสารด้านการมี ส่วนร่วมของชุมชน สถาบันต่าง ๆ ของชุมชน เช่น สถาบันทางศาสนา สถาบันครอบครัว เป็นต้น
5. จัดให้มีกองทุนส่งเสริมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นการระดมทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน เพื่อมาสนับสนุนการดำเนินงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งอาจขอรับการอุดหนุนจากงบประมาณต่าง ๆ ของหน่วยงานดังนี้
 - 5.1 การสมทบหรือการอุดหนุนงบประมาณกองทุนจากองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น
 - 5.2 การสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐบาล

5.3 การสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรการ
ภาครัฐอื่น

5.4 การสนับสนุนงบประมาณจากภาคเอกชน องค์กรการกุศล มูลนิธิ หรือ
มีผู้อุทิศให้

6. จัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่นและชุมชน เกี่ยวกับการดำเนินงาน
ทิศทาง และแนวทางการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งจะก่อให้เกิดความร่วมมือและการ
สนับสนุนจากชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปกครองของเด็กเล็กที่จะเข้ามามีบทบาท และมีส่วนร่วม
สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

7. จัดให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใน
ลักษณะไตรภาคี 3 ฝ่าย จากภาคส่วนต่าง ๆ คือ ภาคประชาชน หรือผู้แทนชุมชนในท้องถิ่น
หน่วยงานผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการ และผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ หรือองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

ในประเทศไทยได้มีผู้สนใจศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ทั้งที่เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และในความ
รับผิดชอบของหน่วยงานอื่น ซึ่งจะเห็นได้จาก

เกียรติศักดิ์ หอมพิกุล (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการ
ปฏิบัติงานของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดในจังหวัดกาฬสินธุ์ ในงาน 6 ด้าน คือ ด้านอาคาร
สถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านบุคลากร ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน
และด้านบริการเสริมอื่น ผลการศึกษาพบว่า 1) บุคลากรในศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด โดย
ส่วนรวมและจำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง มีการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน
อยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพการปฏิบัติงานในด้านงบประมาณ และ ด้านอาคารสถานที่และ
สิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง 2) บุคลากรในศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด โดยส่วนรวม
และจำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง มีปัญหาการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน
อยู่ในระดับปานกลาง ที่เหลืออยู่ในระดับน้อย คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ 3) ครูที่เลี้ยง
ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด มีสภาพการปฏิบัติงาน โดยรวมและเป็นรายด้าน 3 ด้าน มากกว่า
ผู้บริหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านวิชาการ

และด้านบริการเสริมอื่น ส่วนที่เหลืออีก 3 ด้าน ผู้บริหารและครูที่เลี้ยงมีสภาพการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งครูที่เลี้ยงและผู้บริหารมีปัญหาการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

พระมหาอำพร มณีเนียม (2545 : (1)-(2)) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมู่ที่ 3 องค์การบริหารส่วนตำบลลูกต ผลการศึกษาพบว่า 1) องค์การบริหารส่วนตำบลลูกต มีความพร้อมด้านบุคลากรในระดับมาก เพราะผู้บริหารมีคุณวุฒิการศึกษาระดับสูง มีความรู้และประสบการณ์ระดับดี ครูผู้สอนมีคุณวุฒิการศึกษาปริญญาตรีทางการศึกษา มีประสบการณ์และได้รับการอบรมสัมมนาอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง 2) ด้านสื่อ มีความพร้อมในระดับปานกลาง เนื่องจากสื่อมีจำนวนน้อย 3) ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมมีความพร้อมในระดับปานกลาง มีความปลอดภัย สวยงาม สะอาด ห้องเรียนเหมาะสม ไม่มีมลภาวะและตั้งอยู่ในเขตชุมชนทำให้เดินทางได้สะดวก 4) ด้านงบประมาณมีความพร้อมในระดับมาก เพราะมีรายได้มากกว่า 20 ล้านบาท ประกอบกับผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และให้ความสำคัญของการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา 5) ด้านหลักสูตร การประเมินผลและการจัดกิจกรรมมีความพร้อมในระดับปานกลางซึ่งนำหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่นมาปรับปรุงให้เหมาะสมกับท้องถิ่น แต่มีการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางน้อย และใช้วิธีการประเมินผลที่เน้นการทดสอบ

ในด้านการมีส่วนร่วมจากผู้ปกครองและชุมชน พบว่า ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปานกลางค่อนข้างน้อย เพราะการมีส่วนร่วมส่วนใหญ่เป็นการมีส่วนร่วมในระดับปฏิบัติตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลกำหนดไว้ ไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการจัดสวัสดิการทางการศึกษา โดยภาพรวมองค์การบริหารส่วนตำบลลูกต ทั้ง 4 ด้าน คือ บริการอาหารกลางวัน บริการอาหารเสริม (นม) และบริการอาหารว่าง บริการรักษาความปลอดภัย บริการสุขภาพ และการช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลน ทำได้อย่างเหมาะสม มีคุณภาพ แต่ปัญหาอุปสรรคในการจัดการศึกษา ขององค์การบริหารส่วนตำบลลูกต คือ บริเวณสถานที่แคบ ห้องเรียนน้อย สนามเด็กเล่นแคบและมีเครื่องเล่นน้อย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขาดความร่มรื่น สื่อมีจำนวนน้อย ไม่มีส่วนการศึกษา ไม่มีผู้บริหารประจำอยู่ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และไม่มีผู้ทำหน้าที่นิเทศ มีการระดมการมีส่วนร่วมจากผู้ปกครองและชุมชนน้อย และการประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง ห้องเรียนมีนักเรียนอายุคละกัน ครูต้องการบรรจุให้เป็นลูกจ้างประจำ ขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณจากภาครัฐและนโยบายการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาท้องถิ่นยังไม่ชัดเจน

ลือชัย บุญคุ้ม (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การจัดการศึกษาปฐมวัยของ องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครปฐม พบว่า 1) สภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครปฐม อยู่ในระดับมากทุกเรื่อง 2) ปัญหาและอุปสรรคที่พบ คือ ด้านครูพี่เลี้ยงหรือครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจเรื่องการจัดการศึกษาปฐมวัย ทั้งด้านหลักสูตร การจัดกิจกรรม การวัดและประเมินพัฒนาการของเด็ก ยังไม่มีอาคารสถานที่เป็นของตนเอง ขาดงบประมาณ สื่อ อุปกรณ์ และเครื่องเล่นสนามสำหรับเด็กอย่างเพียงพอ การประชาสัมพันธ์ สื่อสารกับผู้ปกครองมีน้อยเกินไป ผู้ปกครองให้เวลาดูแล ช่วยเหลือส่งเสริมพัฒนาการเด็กน้อย สำหรับแนวทางแก้ไขมีข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการพัฒนาครูพี่เลี้ยงหรือครูผู้สอน ด้วยการ ให้ศึกษาต่อ การฝึกอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน และการสนับสนุนเอกสารทางวิชาการ ควรจัดให้มีการนิเทศ ติดตามช่วยเหลือแนะนำ โดยศึกษานิเทศก์ หรือผู้มีประสบการณ์เฉพาะด้าน ควรจัดตั้งงบประมาณ หรือประสานขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ในการจัดหาอาคาร สถานที่ สื่อ อุปกรณ์ เครื่องเล่นสนาม ให้เพียงพอ รวมทั้งสนับสนุนให้ผู้ปกครองได้มีโอกาส พบปะและรับรู้ข่าวสารข้อมูลในการจัดการศึกษา

สุพรรณ เป็นพร้อม (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาและความต้องการ ในการดำเนินงานศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็น ของศึกษานิเทศก์อำเภอ ผู้บริหารศูนย์ ครูพี่เลี้ยง และผู้แทนผู้ปกครอง โดยภาพรวม อยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านบุคลากรมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอ ผู้บริหารศูนย์ ครูพี่เลี้ยง และผู้แทนผู้ปกครอง โดย ภาพรวม มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลากร มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการบริหารและ การจัดการทั่วไป มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

สัมฤทธิ์ เนตรประไพ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของคณะ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครปฐม มีความคิดเห็นในการ บริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากถึง 4 ด้าน เรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปหาต่ำสุด ได้แก่ 1) ด้านการบริหารงานงบประมาณ 2) ด้านการ บริหารทั่วไป 3) ด้านการบริหารงานบุคคล 4) ด้านการบริหารงานวิชาการ และเมื่อเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ทั้งในภาพรวม และรายด้านส่วนการเปรียบเทียบจำแนกตาม เพศ ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งและขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบลที่คณะผู้บริหารปฏิบัติงาน พบว่าไม่แตกต่างกัน

สุชาดา สมสวนจิต (2547 : 54-55) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาอุปสรรคและปัจจัยในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมาพบว่า ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมและรายด้านทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า 1) ด้านการบริหาร บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคด้านการบริหารโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดและรองลงมา 3 อันดับคือ การจัดทำบัญชีรับจ่ายทะเบียนคุมเงินต่างๆ ไม่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน ไม่มีการประชุมชี้แจงบุคลากรในศูนย์เกี่ยวกับการปฏิบัติและ ไม่มีการจัดทำแผนปฏิบัติการ 2) ด้านบุคลากร บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคด้านบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 5 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดและรองลงมา 3 อันดับคือ คณะกรรมการบริหารศูนย์ไม่ทำหน้าที่ ให้คำแนะนำปรึกษา ผู้ดูแลเด็กขาดกำลังใจในการทำงานและไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์ 3) ด้านวิชาการ บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคด้านวิชาการ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดและรองลงมา 3 อันดับคือ สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนไม่เพียงพอ การจัดทำบันทึกสุขภาพเด็กยังไม่ต่อเนื่อง และการจัดการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามตารางกิจกรรม 4) ด้านอาคารสถานที่ บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคด้านอาคารสถานที่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดและรองลงมา 3 อันดับคือ การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนให้เป็นระบบและสวยงาม ไม่มีอาคารเรียนที่เป็นเอกเทศ และห้องน้ำห้องส้วมไม่สะอาดเพียงพอ 5) ด้านงบประมาณ บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคด้านงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อเห็นว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 3 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณไม่เพียงพอ 6) ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคด้านความสัมพันธ์กับชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดและรองลงมา

3 อันดับ คือ ชุมชนทราบว่า การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ดำเนินการ ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานให้ชุมชนทราบ

ฉิมพนธ์ ปัทมเสวี (2548 : 73) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดปทุมธานีในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ราชดำเนินอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน เรียงลำดับดังนี้ ด้านงานวิชาการ ด้านงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดลอม และด้านงานบุคลากร อยู่ในระดับน้อย 3 ด้าน เรียงลำดับดังนี้ ด้านงานธุรการ ด้านการเงินและพัสดุ ด้านงานความสัมพันธ์กับชุมชนและ การประชาสัมพันธ์ และด้านงานกิจการนักเรียน โดยมีสาระสำคัญ คือ 1) ด้านงานวิชาการ มีปัญหาการบริหารงานมากเป็นอันดับแรกในเรื่องการนำเอาเทคนิควิธีการใหม่ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรม การจัดมุมแสดงผล และมีปัญหาการบริหารงานน้อยเป็นลำดับสุดท้ายในเรื่อง การแจ้งผลการประเมินความพร้อมของเด็กเป็นรายบุคคลให้ ผู้ปกครองทราบ 2) ด้านงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดลอม มีปัญหาการบริหารงานมากที่สุด ในเรื่องการจัดสภาพภายนอกห้องเรียน มีบริเวณเพียงพอสระอาด ร่มรื่น และปลอดภัย และมีปัญหาการบริหารงานน้อยที่สุดในเรื่อง ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอมีความสะอาดถูกสุขลักษณะและปลอดภัย 3) ด้านงานบุคลากร มีปัญหาการบริหารงานมากเป็นลำดับแรกในเรื่อง เจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยให้แก่เด็กโดยเฉพาะ และมีปัญหาการบริหารงานน้อยเป็นลำดับสุดท้ายในเรื่อง การจัดให้มีกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ โดยการชมเชยยกย่องให้รางวัลให้กับบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4) ด้านงานธุรการ การเงินและพัสดุ มีปัญหาการบริหารงานมากเป็นลำดับแรกในเรื่อง ความเพียงพอของงบประมาณในการจัดการศึกษา และมีปัญหาการบริหารงานน้อยเป็นลำดับสุดท้ายในเรื่องงบประมาณสนับสนุนการจัดบริการอาหารกลางวัน อาหารเสริม (นม) และอาหารว่างมีเพียงพอกับความต้องการ 5) ด้านความสัมพันธ์กับชุมชนและการประชาสัมพันธ์ มีปัญหาการบริหารงานมากเป็นลำดับแรกในเรื่อง การจัดกิจกรรมเผยแพร่ผลงานเด็กต่อชุมชน และปัญหาการบริหารงานน้อยเป็นลำดับสุดท้ายในเรื่อง ผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครองมีความเข้าใจและยอมรับ ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน 6) ด้านงานกิจการนักเรียน มีปัญหาการบริหารงานมากเป็นลำดับแรกในเรื่อง การดูแลด้านสุขภาพอนามัยของเด็กโดยพยาบาลแพทย์ หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอย่างต่อเนื่อง และมีปัญหาการบริหารงานน้อยเป็นลำดับสุดท้ายในเรื่อง การจัดเวลาให้เด็กได้นอนหลับพักผ่อนอย่างเหมาะสมตามวัย

เสาวลักษณ์ คู้ยคำ (2548 : ง-จ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินประสิทธิผลของการถ่ายโอนงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอคอกคำใต้ จังหวัดพะเยา พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดสรรงบประมาณในด้านค่าตอบแทนและเงินสมทบกองทุนประกันสังคมแก่ผู้ดูแลเด็กอย่างสม่ำเสมอ จัดสรรอาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม) ได้อย่างเพียงพอ สนับสนุนอุปกรณ์การเรียนการสอนให้แก่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอ ผู้ปกครองและประชาชนมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการ การปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กเล็ก และการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของการถ่ายโอนงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ 1) ด้านโครงสร้างที่เกี่ยวกับนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่นมีความชัดเจนเป็นรูปธรรม ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่ดี มีความโปร่งใส และเสียสละ มีการจัดแบ่งส่วนงานและอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีเพียงพอในการให้การสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) ด้านการบริหารจัดการ พบว่า ระเบียบวิธีการปฏิบัติการ บุคลากร งบประมาณ และการบริหารจัดการที่เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ มีผลต่อประสิทธิผลของการถ่ายโอนงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3) ด้านความรู้ ความเข้าใจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ดีในแนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สำหรับปัญหาและอุปสรรคของการถ่ายโอนงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า จำนวนผู้ดูแลเด็กไม่เพียงพอกับจำนวนเด็กเล็ก อุปกรณ์การเรียนการสอนไม่เพียงพอ บุคลากรขาดความรู้ความชำนาญที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เข้าใจในบทบาทของตนเอง และประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

อัครเดช วรหาญ (2548 : ง-จ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสามารถในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ความสามารถในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับสูง ในความคิดเห็นของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล และระดับปานกลางในความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กเล็ก โดยในส่วนของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งประกอบไปด้วย คณะผู้บริหาร สมาชิกสภา อบต. พนักงานส่วนตำบล ผู้ดูแลเด็กและคณะกรรมการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความคิดเห็นที่ตรงกันในเรื่องความสามารถในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการบริหารจัดการศูนย์ และด้านบุคลากร ส่วนด้านงบประมาณมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ส่วนในความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กเล็กเห็นว่าความคิดเห็นด้านความสามารถของบุคลากร และงบประมาณมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นด้าน

ความสามารถในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลและผู้ปกครอง มีความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในภาพรวมอยู่ในระดับสูง

สุกัญญา จินเกิด (2549 : บทคัดย่อ) ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชลบุรี ใน 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการ การบริหาร งบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารทั่วไป พบว่า 1. ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็กโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2. เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมจำแนกตามขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านการบริหารงบประมาณแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ยศกมล เรืองสง่า (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการ พัฒนาการจัดการศึกษาของ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดนครพนม พบว่า 1) สภาพ การจัดการศึกษาของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ใน ระดับน้อย 3) สภาพการจัดการศึกษาของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของประธานกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เลขานุการคณะกรรมการบริหาร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน 4) ปัญหาการจัด การศึกษาของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของประธาน กรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เลขานุการคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

จากเอกสารงานวิจัยข้างต้นสรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีส่วนร่วมและมีความพร้อมในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะระดับก่อนประถมศึกษา ที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้การอบรมเลี้ยงดู ซึ่งพบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเริ่มมีบทบาท ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากขึ้น โดยผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้ดูแลเด็ก ให้ความสำคัญ ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย (3-5 ปี) เพราะเป็นพื้นฐานของการพัฒนา ทั้งนี้ในการจะบริหารงานศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดนั้น ผู้บริหารและ ผู้ดูแลเด็ก จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญและนโยบายการจัดการศึกษาปฐมวัย และสามารถใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตั้งแต่การวางแผน จัดเตรียม สถานที่ บุคลากร รวมถึง การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นการสร้างรากฐานทาง การศึกษาให้เชื่อมโยงกับ การศึกษาในระดับประถมศึกษาต่อไป

งานวิจัยต่างประเทศ

บุฟอร์ด (Buford. 1977: 5688-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนการสอนระดับอนุบาล โดยศึกษาจากผู้ปกครอง ผลการวิจัยพบว่า สภาพของเด็กจำเป็นต้องเริ่มพัฒนาโปรแกรมการเรียนการสอน ควรเน้นพัฒนาการทางอารมณ์จิตวิทยาเป็นสำคัญ และพัฒนาการทางร่างกาย ควรจะได้มีกิจกรรมที่จะช่วยให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองให้มากที่สุด

อัลบิวรี (Albury. 1977: 5687-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาเกณฑ์สำหรับก่อตั้งโรงเรียนอนุบาลในวัด เพื่อนำข้อมูลไปสร้างคู่มือการบริหารโรงเรียนอนุบาล ได้ทำการศึกษาจากผู้บริหารโรงเรียนอนุบาล พบว่า เกณฑ์การจัดตั้งโรงเรียนจะต้องพิจารณาสถานการณ์ งบประมาณ การสรรหาครู โครงสร้างหลักสูตร การผลิตอุปกรณ์ การรับรองวิทยฐานะ จำนวนนักเรียน ตำราเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน การประชาสัมพันธ์ การประเมิน และการปรับตัว

การ์เซีย (Garcia. 1986: 539-A) ได้ศึกษาเพื่อเสนอความคิดเห็นในการวางแผนการจัดหลักสูตรสำหรับเด็กอนุบาลเปอร โครกัน ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์คือ 1) ด้านหลักสูตร ควรสอนให้เด็กทราบถึงวัฒนธรรม ภูมิปัญญาในความเป็นพลเมืองของประเทศ และควรจัดให้เด็กมีกิจกรรมและประสบการณ์ 2) ด้านการเรียนการสอน ครูเป็นผู้แนะนำวิธีปฏิบัติในการเรียนรู้ และควรมีอุปกรณ์การสอนที่เหมาะสมกับความเข้าใจของเด็ก ครูควรเป็นผู้มีคุณวุฒิทางการสอนอนุบาลโดยเฉพาะ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ควรมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด

จากเอกสารงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในต่างประเทศนั้น มุ่งที่จะพัฒนาเด็กโดยยึดเด็กเป็นสำคัญในการจัดการศึกษา โดยผู้ดูแลเด็กจะต้องมีคุณวุฒิทางการสอนระดับปฐมวัยหรืออนุบาล และต้องมีความเข้าใจเด็ก เข้าใจหลักการเจริญเติบโต และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็ก และในการจัดการเรียนการสอนจะต้องอาศัยหลักสูตรที่เหมาะสมกับท้องถิ่น มีวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนที่พร้อม โดยที่ครูหรือผู้ดูแลเด็กจะเป็นผู้แนะนำในกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ พร้อมกับการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในจังหวัดมหาสารคามในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและ
ผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 1,227 คน ได้แก่
(สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม, 2551: 2-11)

1.1 ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 246 คน

1.2 ผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 979 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้การสุ่มจากประชากรผู้บริหารองค์การ
บริหารส่วนตำบลและผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม โดยได้
จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan)
(อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 148-149) ได้ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล
จำนวน 148 คน และผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 274 คน รวม 422 คน
หลังจากนั้นทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม (Stratified Random Sampling) ให้กระจายไป
ทุกอำเภอตามสัดส่วน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวนประชากร
และกลุ่มตัวอย่างได้แสดงไว้ ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอในเขตจังหวัดมหาสารคาม

ที่	อำเภอ	จำนวนประชากร			จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		
		ผู้บริหาร อบต.	ผู้ดูแลเด็ก	รวม	ผู้บริหาร อบต.	ผู้ดูแลเด็ก	รวม
1	กันทรวิชัย	20	72	92	12	20	32
2	กุฉินท	8	25	33	5	7	12
3	แกดำ	10	54	64	6	15	21
4	โกสุมพิสัย	30	108	138	18	30	49
5	เชียงยืน	16	61	77	10	17	27
6	ชนบท	8	25	33	5	7	12
7	นาเชือก	20	116	136	12	32	45
8	นาดูน	14	34	50	8	10	20
9	บรบือ	30	103	133	18	29	47
10	พยัคฆภูมิพิสัย	28	142	170	17	40	58
11	เมือง	18	53	71	11	15	26
12	ยางสีสุราช	14	40	54	8	11	20
13	วาปีปทุม	30	146	176	18	41	68
	รวม	246	979	1,227	148	274	422

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาจากตำราและทำการรวบรวมเอกสาร โดยจัดทำแบบสอบถามขึ้นเป็น 1 ชุด มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความเกี่ยวข้องกับปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ให้นำหนักคะแนนดังนี้

- 5 หมายความว่า มีปัญหาการบริหารงานมากที่สุด
- 4 หมายความว่า มีปัญหาการบริหารงานมาก
- 3 หมายความว่า มีปัญหาการบริหารงานปานกลาง
- 2 หมายความว่า มีปัญหาการบริหารงานน้อย
- 1 หมายความว่า มีปัญหาการบริหารงานน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open Form) เพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จากการศึกษาปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลใน จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม
2. นำข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างแบบสอบถาม
3. ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา รูปแบบการใช้ภาษาโดยขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
4. นำเสนอร่างแบบสอบถามฉบับไปให้ผู้เชี่ยวชาญ และคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ทำการตรวจสอบ เพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุม ตรงสภาพและปัญหา เป็นการหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถามเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยมีผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน คือ
 - 4.1 นายศิริพันธ์ ศรีกงพลี หัวหน้ากลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม
 - 4.2 นายธีรศักดิ์ แก่นสา ท้องถิ่นอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
 - 4.3 นางวิลาสิณี นาเมือง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลราษฏร์พัฒนา อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

5. นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบ แก้วจากผู้เชี่ยวชาญและคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์มาปรับปรุงแก้ไขและเสนอให้คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และผู้ดูแลเด็กในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ตัวอย่าง โดยหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ

7. หาค่าอำนาจการจำแนก โดยวิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายข้อหาค่าคะแนนเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนแต่ละข้อ ทั้งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ทดสอบความแตกต่างโดยใช้ t -test ที่ระดับนัยสำคัญ .05 หรือถ้า t มีค่า 1.75 ขึ้นไปถือว่าอำนาจจำแนกสูง ผลปรากฏว่าได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 9.28 - 14.84 สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือวิจัยได้

8. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของกรอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9857 ซึ่งมีค่าสูงและผ่านเกณฑ์สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่งถึงองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้ตอบแบบสอบถาม

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทั้งหมดทางไปรษณีย์ ไปยังผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคามที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใส่ซองติดแสตมป์และขอความอนุเคราะห์จากองค์การบริหารส่วนตำบล ได้รวบรวมแบบสอบถามส่งคืนผู้วิจัย ภายใน 2 สัปดาห์ นับตั้งแต่รับแบบสอบถาม

3. กรณีไม่ได้รับแบบสอบถามคืนภายในกำหนด ผู้วิจัยจะติดตามด้วยตนเองเพื่อให้ได้แบบสอบถามคืนทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. คัดแยกแบบสอบถามตามสถานภาพของผู้กรอกแบบสอบถาม

3. กรอกรหัสแบบสอบถาม และกำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูล ในแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วบันทึกข้อมูลที่ได้ลงในกระดาษทำงานครบ

4. นำแบบสอบถามทุกฉบับประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ ในการวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการดังนี้

4.1 การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละประกอบความเรียง

4.2 การวิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง เถกเถกการแปลผลตามเกณฑ์ตัดสิน การวิเคราะห์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535:100)

4.51 - 5.00 หมายความว่า มีปัญหาในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในระดับ มากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายความว่า มีปัญหาในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในระดับ มาก

2.51 - 3.50 หมายความว่า มีปัญหาในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในระดับ ปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายความว่า มีปัญหาในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในระดับ น้อย

1.00 - 1.50 หมายความว่า มีปัญหาในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในระดับ น้อยที่สุด

4.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยจำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและคุณวุฒิ การศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยค่า Independent Samples t-test กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

4.4 ข้อมูลที่เกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้สถิติดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมดโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ Independent Samples t-test ในการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง และคุณวุฒิการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 มีสูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรัตน์, 2541: 322)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจงแบบ t
	\bar{X}_1	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	\bar{X}_2	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	S_1^2	แทน	แทนความแปรปรวนกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	S_2^2	แทน	แทนความแปรปรวนกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	n_1	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	n_2	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ตามสถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ โดยใช้โปรแกรมทางสถิติ ทำการ
วิเคราะห์จำแนกผลการวิเคราะห์เป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การศึกษาปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การ
บริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กองค์การ
บริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ผลการวิเคราะห์

ต่อไปนี้เป็นรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามที่ผู้วิจัยได้แบ่งไว้ 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แสดงในตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่งในปัจจุบัน		
ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล	148	35.1
ผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล	274	64.9
รวม	422	100
คุณวุฒิทางการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	145	34.4
ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	277	65.6
รวม	422	100

จากตาราง 2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 422 คน เมื่อจำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ปรากฏว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 148 คน (ร้อยละ 35.1) และ ผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 274 คน (ร้อยละ 64.9)

เมื่อจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ปรากฏว่า ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 145 คน (ร้อยละ 34.4) และ ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 277 คน (ร้อยละ 65.6)

ตอนที่ 2 การศึกษาปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ดังตาราง 3 - 12 ดังนี้

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ
องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็ก
องค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมและรายด้าน

การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับปัญหาการบริหารงาน		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ	2.51	.784	ปานกลาง
2. ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	2.68	.840	ปานกลาง
3. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	2.35	.857	น้อย
4. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน	2.47	.884	น้อย
รวมเฉลี่ย	2.50	.741	น้อย

จากตาราง 3 พบว่า ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กองค์การบริหาร
ส่วนตำบล โดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้าน
บุคลากรและการบริหารจัดการ และด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง
($\bar{X} = 2.51$, $\bar{X} = 2.68$ ตามลำดับ) ส่วนด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการ
มีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.35$, $\bar{X} = 2.47$) ตามลำดับ

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ
องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็ก
องค์การบริหารส่วนตำบล ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ เป็นรายชื่อ

การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับปัญหาการบริหารงาน		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ			
1. มีบุคลากรเพียงพอสำหรับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	2.39	1.214	น้อย
2. ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญในการดำเนินงานด้านการให้การศึกษา และพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	2.85	1.084	ปานกลาง
3. ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีนโยบายแผนและงบประมาณเพื่อการดำเนินงานที่ชัดเจนในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพ	2.86	1.095	ปานกลาง
4. ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ในด้านการบริหารวิชาการและการบริหารจัดการ	2.91	.998	ปานกลาง
5. มีอัตราค่าจ้างผู้ดูแลเด็กสอดคล้องกับจำนวนเด็ก	2.34	1.196	น้อย
6. ผู้ดูแลเด็กมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก	2.27	1.049	น้อย
7. ผู้ดูแลเด็กมีความรู้และความเข้าใจในหลักสูตรการจัดการศึกษาปฐมวัย	2.36	1.071	น้อย
8. ผู้ประกอบอาหารมีความรู้เรื่องโภชนาการและอาหารเป็นอย่างดี	2.44	1.031	น้อย
9. คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและดำเนินกิจกรรมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	2.71	1.066	ปานกลาง
10. มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ดูแลเด็กได้รับการศึกษาที่สูงขึ้นเพื่อพัฒนาตนเองและวิชาชีพ	2.34	1.269	น้อย
11. ผู้ดูแลเด็กมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	2.17	1.089	น้อย

ตาราง 4 (ต่อ)

การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับปัญหาการบริหารงาน		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
12. มีการจัดทำแผนดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และบรรจุลงในแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล	2.57	1.052	ปานกลาง
13. มีการจัดทำระเบียบ/ข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนตำบลว่าด้วยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	2.44	1.128	น้อย
14. มีการอบรมผู้ดูแลเด็ก หรือศึกษาดูงานด้านปฐมวัย หรือส่งผู้ดูแลเด็กเข้ารับการอบรมเรื่องเด็กปฐมวัย เพื่อพัฒนาให้มีความรู้ ทักษะในการดูแลเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง	2.57	1.284	ปานกลาง
15. มีการจัดทำ จัดซื้อ จัดหา และจำหน่ายทะเบียนพัสดุ และเสนอความต้องการให้ อบต. ดำเนินการ	2.49	1.074	น้อย
16. มีการจัดทำงบประมาณ ทำบัญชีการเงิน การเบิกจ่ายเงิน ตามระเบียบของ อบต. และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	2.56	1.122	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	2.51	.784	ปานกลาง

จากตาราง 4 พบว่า ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อที่ 1, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13 และ 15 อยู่ในระดับน้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 4 ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ในด้านการบริหารวิชาการและการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 2.91$) รองลงมาคือ ข้อ 3 ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีนโยบายแผนและงบประมาณเพื่อการดำเนินงานที่ชัดเจนในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพ ($\bar{X} = 2.86$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อที่ 11 ผู้ดูแลเด็กมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 2.17$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ
องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็ก
องค์การบริหารส่วนตำบล ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม เป็นรายชื่อ

การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับปัญหาการบริหารงาน		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย			
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสมและมีความปลอดภัย จากอันตราย และมลพิษ	2.68	1.167	ปานกลาง
2. พื้นที่ใช้สอยในอาคารสะอาด ปลอดภัย และเพียงพอต่อการจัด กิจกรรมของเด็ก	2.84	1.139	ปานกลาง
3. ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ และอากาศถ่ายเทได้สะดวก	2.56	1.141	ปานกลาง
4. พื้นที่สำหรับการนอน มีความสะอาด อากาศถ่ายเทได้สะดวกและ มีเครื่องใช้ที่เหมาะสมกับเด็ก	2.59	1.133	ปานกลาง
5. มีน้ำสะอาดสำหรับบริโภค น้ำใช้ ห้องน้ำ ห้องส้วม ที่แปร่งพื้น มีจำนวนเพียงพอ มีความสะอาด ถูกสุขลักษณะ เหมาะสมและ ปลอดภัย	2.73	1.147	ปานกลาง
6. การจัดสภาพภายนอกห้องเรียน มีบริเวณเพียงพอสะอาด ร่มรื่น และปลอดภัย	2.64	1.088	ปานกลาง
7. พื้นที่กำจัดสิ่งปฏิกูลมีจำนวนและขนาดเพียงพอ ถูกสุขลักษณะ และ มีการกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน	2.66	1.133	ปานกลาง
8. มีพื้นที่แยกเด็กป่วยเป็นสัดส่วน และมีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล ตู้ยา เครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็น	2.70	1.175	ปานกลาง
9. ห้องครัวแยกห่างจากพื้นที่สำหรับเด็ก มีเครื่องใช้ที่จำเป็น รวมทั้ง ที่ล้าง และเก็บภาชนะเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ถูกสุขลักษณะ โดยเน้นเรื่อง ความสะอาด และความปลอดภัยเป็นหลัก	2.55	1.172	ปานกลาง
10. มีพื้นที่เล่นกลางแจ้ง ที่จัดให้มีเครื่องเล่นกลางแจ้งที่ปลอดภัย และ พอสมควรกับจำนวนเด็ก	2.71	1.207	ปานกลาง

ตาราง 5 (ต่อ)

การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับปัญหาการบริหารงาน		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
11. ติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัยในอาคาร เช่น เครื่องตัดไฟ ถังดับเพลิง มุ้งลวด ตู้เก็บยา	2.91	1.224	ปานกลาง
12. ใช้วัสดุกันกลิ่นบริเวณห้องน้ำ - ห้องส้วม	3.10	1.167	ปานกลาง
13. มีคู่มือหรือชั้นเก็บวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ที่แข็งแรง และไม่เป็นอันตรายต่อเด็ก	2.51	1.187	ปานกลาง
14. จัดสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเหมาะสม ตู้ เครื่องใช้ในการนอน โต๊ะ - เก้าอี้	2.59	1.137	ปานกลาง
15. มีการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน การป้องกันอุบัติเหตุ การปฐมพยาบาล และความเจ็บป่วยฉุกเฉินของเด็ก	2.77	1.072	ปานกลาง
16. มีหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินของส่วนราชการ เช่น สถานีตำรวจ โรงพยาบาล หน่วยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	2.36	1.150	น้อย
รวมเฉลี่ย	2.68	.840	ปานกลาง

จากตาราง 5 พบว่า ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การบริหารและผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อ 16 อยู่ในระดับน้อย โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 12 ใช้วัสดุกันกลิ่นบริเวณห้องน้ำ - ห้องส้วม ($\bar{X} = 3.10$) รองลงมาคือข้อที่ 11 ติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัยในอาคาร เช่น เครื่องตัดไฟ ถังดับเพลิง มุ้งลวด ตู้เก็บยา ($\bar{X} = 2.91$) และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อที่ 16 หมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินของส่วนราชการ เช่น สถานีตำรวจ โรงพยาบาล หน่วยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.36$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ
องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็ก
องค์การบริหารส่วนตำบล ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร เป็นรายชื่อ

การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร			
1. จัดทำหลักสูตรและแผนการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับสภาพ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและท้องถิ่น	2.42	.971	น้อย
2. จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะและ สาระการเรียนรู้	2.33	.954	น้อย
3. จัดประสบการณ์สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ	2.38	1.109	น้อย
4. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่ หลากหลาย และอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก	2.32	.960	น้อย
5. ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ และ การประเมินพัฒนาการ	2.58	1.064	ปานกลาง
6. จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมคุณลักษณะที่ดี และทักษะการใช้ ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้เป็นส่วน หนึ่งของการจัดประสบการณ์	2.32	1.060	น้อย
7. จัดกิจกรรมประจำวันทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนให้เด็ก ได้รับการพัฒนาทุก ๆ ด้าน	2.29	1.055	น้อย
8. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ภายใต้สภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ บรรยากาศอบอุ่น และเรียนรู้การทำกิจกรรม แบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ	2.31	1.071	น้อย
9. จัดการประเมินพัฒนาการเป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็น ส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์	2.34	1.004	น้อย
10. จัดกิจกรรมประจำวันให้เด็กได้ใช้ความคิด ทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่ม ใหญ่ โดยใช้เวลาดำเนินการไม่เกิน 20 นาที	2.28	1.108	น้อย

ตาราง 6 (ต่อ)

การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับปัญหาการบริหารงาน		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
11. จัดกิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี ใช้เวลา 40 - 60 นาที	2.18	1.105	น้อย
12. ความสมดุลของกิจกรรมในห้องและนอกห้อง การใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมรายบุคคลและกิจกรรมกลุ่ม ตลอดจนกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลัง	2.34	1.120	น้อย
13. สื่อการเรียนการสอน และวัสดุอุปกรณ์เพียงพอ หลากหลาย ตรงกับความต้องการ และเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน	2.66	1.077	ปานกลาง
14. จัดเตรียมอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย ส่งผลการเจริญเติบโตของเด็ก และให้เด็กได้รับสารอาหารครบ 5 หมู่ และได้ดื่มน้ำสะอาดอย่างเพียงพอ ทุก 45 นาที	2.34	1.089	น้อย
15. รายงานการดำเนินงานของศูนย์ฯ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ	2.32	1.145	น้อย
16. แจ้งผลการประเมินพัฒนาการความพร้อมของเด็กเป็นรายบุคคลให้ผู้ปกครองทราบ	2.28	1.093	น้อย
รวมเฉลี่ย	2.35	.857	น้อย

จากตาราง 6 พบว่า ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับน้อย ยกเว้นข้อ 5, 13 อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 13 สื่อการเรียนการสอน และวัสดุอุปกรณ์เพียงพอ หลากหลาย ตรงกับความต้องการ และเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 2.66$) รองลงมา คือ ข้อที่ 5 ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ และการประเมินพัฒนาการ ($\bar{X} = 2.58$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 11 จัดกิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี ใช้เวลา 40 - 60 นาที ($\bar{X} = 2.18$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน เป็นรายข้อ

การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับปัญหาการบริหารงาน		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากชุมชน			
1. มีการประชุมชี้แจงให้ชุมชนทราบถึงประโยชน์และความจำเป็นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และชักชวนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมบริหารและช่วยเหลือในระหว่างดำเนินการ	2.50	1.089	น้อย
2. มีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน	2.40	1.042	น้อย
3. มีการจัดกิจกรรมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและชุมชนอย่างต่อเนื่อง	2.38	1.113	น้อย
4. มีการประสานงานประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ประชาชน และหน่วยงานต่าง ๆ รับทราบหลายรูปแบบ เช่น จัดทำคู่มือ แผ่นพับ การออกเยี่ยมบ้านเด็ก ๆ	2.38	1.091	น้อย
5. การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และการให้ข้อมูลข่าวสาร	2.45	1.097	น้อย
6. เปิดโอกาสให้สถาบันต่าง ๆ ของชุมชน เช่น สถาบันทางศาสนา สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และให้คำปรึกษา	2.45	1.114	น้อย
7. ผู้ปกครองและชุมชนให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น การบริจาคทรัพย์สิน วัสดุอุปกรณ์ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก	2.49	1.069	น้อย
8. จัดให้มีกองทุนส่งเสริมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อระดมทรัพยากรและมีการขอรับการอุดหนุนงบประมาณต่าง ๆ จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงาน รัฐวิสาหกิจ องค์กรการกุศล มูลนิธิ	2.78	1.058	ปานกลาง

ตาราง 7 (ต่อ)

การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับปัญหาการบริหารงาน		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
9. จัดให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคประชาชน/ชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านวิชาการ และหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	2.59	1.054	ปานกลาง
10. การเปิดโอกาสให้ผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อแสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	2.36	1.067	น้อย
11. จัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปกครองและประชาชนในท้องถิ่นและชุมชนเกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทาง และแนวทางการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอ	2.54	1.039	ปานกลาง
12. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน ในการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัย เพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์	2.38	1.053	น้อย
รวมเฉลี่ย	2.47	.884	น้อย

จากตาราง 7 พบว่า ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กองค์กรบริหารส่วนตำบล ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับน้อย ยกเว้นข้อ 8 9 และ 11 อยู่ในระดับปานกลาง โดย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 8 จัดให้มีกองทุนส่งเสริมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อระดมทรัพยากรและมีการขอรับการอุดหนุนงบประมาณต่าง ๆ จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงาน รัฐวิสาหกิจ องค์กรการกุศล มูลนิธิ ($\bar{X} = 2.78$) รองลงมาคือ ข้อที่ 9 จัดให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคประชาชน/ชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านวิชาการ และหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.59$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 10 การเปิดโอกาสให้ผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครอง ได้มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อแสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 2.36$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมและรายด้าน

การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับปัญหาการบริหารงาน		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ	2.41	.848	น้อย
2. ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	2.74	.891	ปานกลาง
3. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	2.46	.875	น้อย
4. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน	2.41	.917	น้อย
รวมเฉลี่ย	2.50	.787	น้อย

จากตาราง 8 พบว่า ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.41$, $\bar{X} = 2.46$, $\bar{X} = 2.41$) ตามลำดับ ส่วนด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.74$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ
องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหาร
ส่วนตำบล โดยภาพรวมและรายด้าน

การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับปัญหาการบริหารงาน		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ	2.57	.743	ปานกลาง
2. ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	2.64	.813	ปานกลาง
3. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	2.30	.844	น้อย
4. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน	2.51	.866	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	2.50	.718	น้อย

จากตาราง 9 พบว่า ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล
โดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลากรและ
การบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน
จากชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.57$, $\bar{X} = 2.64$, $\bar{X} = 2.51$) ตามลำดับ ส่วนด้านวิชาการ
และกิจกรรมตามหลักสูตรอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.30$)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและ
ผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีคุณวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี โดยภาพรวมและ
รายด้าน

การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับปัญหาการบริหารงาน		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ	2.45	.803	น้อย
2. ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	2.71	.849	ปานกลาง
3. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	2.31	.837	น้อย
4. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน	2.41	.870	น้อย
รวมเฉลี่ย	2.47	.712	น้อย

จากตาราง 10 พบว่า ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและ
ผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีคุณวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีโดยภาพรวมอยู่ใน
ระดับน้อย ($\bar{X} = 2.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ
ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน
อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.45$, $\bar{X} = 2.31$, $\bar{X} = 2.41$) ตามลำดับ ส่วนด้านอาคารสถานที่และ
สิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.71$)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีคุณวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป โดยภาพรวมและรายด้าน

การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับปัญหาการบริหารงาน		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ	2.54	.774	ปานกลาง
2. ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	2.66	.837	ปานกลาง
3. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	2.37	.868	น้อย
4. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน	2.50	.891	น้อย
รวมเฉลี่ย	2.52	.757	ปานกลาง

จากตาราง 11 พบว่า ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีคุณวุฒิการศึกษาดังแต่ปริญญาตรีขึ้นไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ และด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.54$, $\bar{X} = 2.66$) ตามลำดับ ส่วนด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.37$, $\bar{X} = 2.50$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล ปรากฏผล ดังตาราง 12 - 13 ดังนี้

ตาราง 12 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้าน

การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ผู้บริหาร อบต.		ผู้ดูแลเด็ก อบต.		t	P
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ	2.41	.848	2.57	.743	-1.993	.470
2. ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	2.74	.891	2.64	.813	1.181	.916
3. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	2.46	.875	2.30	.844	1.883	.416
4. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน จากชุมชน	2.41	.917	2.51	.866	-1.078	.616
เฉลี่ยรวม	2.50	.787	2.50	.718	.031	.853

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อจำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน

ตาราง 13 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรบริหารส่วนตำบล
ในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กองค์กรบริหารส่วนตำบล
จำแนกตามคุณวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ต่ำกว่า ปริญญาตรี		ตั้งแต่ปริญญา ตรีขึ้นไป		t	P
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ	2.45	.803	2.54	.774	-1.182	.503
2. ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	2.71	.849	2.66	.837	.650	.959
3. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	2.31	.837	2.37	.868	-.757	.325
4. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน จากชุมชน	2.41	.870	2.50	.891	-1.073	.725
เฉลี่ยรวม	2.47	.712	2.52	.757	-.666	.284

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กขององค์กรบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและ
ผู้ดูแลเด็กองค์กรบริหารส่วนตำบล เมื่อจำแนกตามคุณวุฒิการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและ
รายด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ตาราง 14 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กองค์การบริหาร
ส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม

ที่	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
1.	ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ		
1.1	ควรสนับสนุนงบประมาณให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอ	26	11.76
1.2	ควรสนับสนุนให้ผู้ดูแลเด็กได้ศึกษาในระดับสูงขึ้น	21	9.50
1.3	ควรจัดเครื่องคอมพิวเตอร์พร้อมอุปกรณ์สำหรับใช้งานประจำศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	14	6.33
1.4	ควรมีการจัดอบรม ให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานและการจัดการศึกษาให้กับผู้บริหาร	13	5.88
2.	ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม		
2.1	ควรให้ศูนย์พัฒนาเด็กมีอาคารสถานที่เป็นเอกเทศ	25	11.31
2.2	ควรจัดให้มีสนามเด็กเล่น และเครื่องเล่นให้เพียงพอ	13	5.88
2.3	ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	9	4.07
3.	ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร		
3.1	ควรให้ผู้ดูแลเด็ก ไปศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อื่น ๆ	24	10.86
3.2	ควรจัดสื่อการเรียนให้ทันสมัยและเพียงพอ	17	7.69
3.3	จัดให้มีวิทยากรจากหน่วยงานอื่น ๆ มาอบรม บรรยายให้ความรู้แก่เด็ก	12	5.43
3.4	ควรจัดให้มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	11	4.98

ตาราง 14 (ต่อ)

ที่	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
4.	ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน		
	4.1 ให้ผู้ประกอบการมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มากขึ้น	16	7.24
	4.2 ควรจัดให้มีการประชุม สัมมนาผู้ประกอบการ ผู้บริหาร และผู้ดูแลเด็ก เพื่อระดมความคิดเห็นนำมาปรับปรุงพัฒนา	12	5.43
	4.3 ควรติดตั้งตู้รับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครองเด็ก	8	3.62
	รวม	221	100

จากตาราง 14 พบว่า ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นมากที่สุด คือ ควรสนับสนุนงบประมาณให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอ รองลงมา คือ ควรให้ศูนย์พัฒนาเด็กมีอาคารสถานที่เป็นเอกเทศ ควรให้ผู้ดูแลเด็กไปศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่น ๆ และควรสนับสนุนให้ผู้ดูแลเด็กได้ศึกษาในระดับสูงขึ้นตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งผู้วิจัยจะสรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคามตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและคุณวุฒิการศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารและผู้ดูแลเด็ก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคามแตกต่างกัน
2. ผู้บริหารและผู้ดูแลเด็ก ที่มีคุณวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคามแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จากองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 129 แห่ง ในจังหวัดมหาสารคาม ที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในความรับผิดชอบ รวมประชากรทั้งสิ้น 1,227 คน โดยขนาดของกลุ่มตัวอย่างกำหนดตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 422 คน แล้วทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม (Stratified Random Sampling) ให้กระจายไปทุกอำเภอตามสัดส่วน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือวิจัยขึ้นเอง โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องตามเนื้อหา แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาดูตรวจสอบ และแก้ไขให้ถูกต้องตามเนื้อหาอีกครั้ง นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 30 คน ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาวิเคราะห์ โดยหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ปรากฏว่าได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 9.28 – 14.84 ความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.9857

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการนำแบบสอบถามไปแจกกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 422 ฉบับ แล้วเก็บแบบถามกลับคืนมาทั้งหมด 422 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หรือร้อยละ (Percentage)

4.2 วิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยจำแนกตาม สถานภาพตำแหน่ง และคุณวุฒิการศึกษา ของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยค่า Independent Samples t-test

4.4 วิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะโดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ด้วยการแจกแจงความถี่และหาร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษา ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 422 คน พบว่า เมื่อจำแนกตามสถานภาพของตำแหน่ง ปรากฏว่า ตำแหน่งผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 64.9 เมื่อจำแนกตามคุณวุฒิการศึกษา ปรากฏว่า ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 65.6

2. ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ และ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน อยู่ในระดับน้อย

2.1 ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง พบว่า

2.1.1 ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านวิชาการและ กิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน อยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง

2.1.2 ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านอาคาร สถานที่และสิ่งแวดล้อม และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรอยู่ในระดับน้อย

2.2 ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลใน จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามคุณวุฒิการศึกษา พบว่า

2.2.1 ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลใน จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มี คุณวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากชุมชนอยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับ ปานกลาง

2.2.2 ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลใน จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนที่มีคุณวุฒิ การศึกษาดั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ และด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับ ปานกลาง ส่วนด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน จากชุมชน อยู่ในระดับน้อย

3. การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหาร ส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหาร ส่วนตำบล ดังนี้

3.1 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อจำแนกตามสถานภาพ ตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน

3.2 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อจำแนกตามคุณวุฒิ การศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ เกี่ยวกับการบริหารงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก ที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นมากที่สุด คือ ควรสนับสนุนงบประมาณให้กับศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอ รองลงมาคือ ควรให้ศูนย์พัฒนาเด็กมีอาคารสถานที่ที่เป็นเอกเทศ ควรให้ผู้ดูแลเด็กไปศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่น ๆ และควรสนับสนุน ให้ผู้ดูแลเด็กได้ศึกษาในระดับสูงขึ้น

อภิปรายผล

จากการศึกษาปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและ ผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีต่อปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคามในด้านต่าง ๆ และมีประเด็นที่ค้นพบอันจะเป็น ข้อมูลนำไปสู่การวางแผนปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งผู้วิจัยได้อภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหาร ส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและ ผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมมีปัญหายู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจุบัน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ส่งเสริมให้ผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล ได้รับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและการบริหาร การศึกษา ตลอดจนจัดสรรงบประมาณให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก ประกอบกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนใหญ่ได้ถ่ายโอนภารกิจให้กับองค์การบริหารส่วน ตำบลเป็นผู้รับผิดชอบการบริหารจัดการทุก ๆ ด้าน ทำให้การบริหารงานเกิดความคล่องตัวมาก ยิ่งขึ้น จากสาเหตุดังกล่าวจึงส่งผลให้ผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบลแสดง ความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัด มหาสารคาม ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉิมมนต์ ปัทมเสวี (2548 : 73) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การ บริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดปทุมธานีในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ชยกมล เรืองสง่า (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาและแนวทาง การพัฒนาการจัดการศึกษาของ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดนครพนม พบว่า ปัญหา การจัดการศึกษาของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับน้อย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัครเดช วรหาญ (2548 : ง-จ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสามารถ ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสะเมิง

จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ความสามารถในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับสูง ในความคิดเห็นของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีปัญหาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลน้อย แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยศกมล เรืองสง่า (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดนครพนม พบว่า สภาพการจัดการศึกษาของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน อยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง

และเมื่อพิจารณาปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรอยู่ในระดับน้อย

2. ผลการวิเคราะห์ ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบลจำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง เป็นรายด้าน ดังนี้

2.1 ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน ได้รับการรับถ่ายโอนภารกิจจากหน่วยงานหรือองค์กรอื่น จึงทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลหลายแห่งที่ไม่มีความพร้อมจึงไม่สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนหนึ่งยังขาดความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและการจัดการศึกษา ส่วนผู้ดูแลเด็กที่มีความรู้ มีประสบการณ์ และมีคุณวุฒิการศึกษาทางด้านการดูแลเด็ก การอนุบาล หรือการศึกษาปฐมวัย ยังมีอยู่น้อย จึงทำให้ผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล แสดงความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของของ สุชาดา สมสวนจิต (2547 : 54-55) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษา

ปัญหาอุปสรรคและปัจจัยในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการบริหารและด้านบุคลากร อยู่ในระดับปานกลาง แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพรรณ เป็นพร้อม (2546 : 132-133) ที่ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ปัญหาการดำเนินงานศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอ ผู้บริหารศูนย์ ครูที่เลี้ยง และผู้แทนผู้ปกครอง ในด้านบุคลากร อยู่ในระดับน้อย

2.2 ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบันนี้ หลายแห่งยังไม่มีอาคารสถานที่ที่เป็นเป็นเอกเทศ และแม้บางส่วนที่รัฐบาลจัดสรรงบประมาณสำหรับสร้างอาคารสถานที่แล้ว แต่การจัดห้องเรียนยังไม่เป็นสัดส่วน พื้นที่ภายนอกอาคารยังอยู่ในระหว่างการปรับปรุงและตกแต่ง ทั้งสนามเด็กเล่น สนามหญ้า ต้นไม้ ไม้ดอกไม้ประดับที่จะทำให้เกิดความร่มรื่นยังมีไม่เพียงพอ ไม่มีรั้วรอบขอบชิด จึงทำให้ผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล แสดงความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของของ สุชาติ สมนวนจิต (2547 : 54-55) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาปัญหาอุปสรรคและปัจจัยในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอกันทรารมย์ จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคารสถานที่ อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉิมมนต์ ปัทมเสวี (2548 : 73) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดปทุมธานี ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาอำพร มณีนิยม (2545 : (1)-(2)) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหมู่ที่ 3 องค์การบริหารส่วนตำบลภูคุด ผลการศึกษาพบว่า ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมมีความพร้อมในระดับปานกลาง ซึ่งความแตกต่างของระดับผลการวิจัยที่ทำให้งานวิจัยนี้ไม่สอดคล้อง เนื่องจากงานวิจัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหมู่ที่ 3 องค์การบริหารส่วนตำบลภูคุด ได้ศึกษาความเห็นในด้านความพร้อมของการดำเนินงาน ส่วนงานวิจัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล

ในจังหวัดมหาสารคาม เป็นการศึกษาความคิดเห็นในด้านปัญหาการดำเนินงานหรือการบริหารงาน ดังนั้นผลการศึกษายังไม่สอดคล้องกัน

2.3 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ได้ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ตามหลักสูตรและกิจกรรมที่กระทรวงศึกษาธิการ และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด มีการนิเทศงาน ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานทุกระยะ มีการจัดหาสื่อและอุปกรณ์การสอนให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน อีกทั้ง ผู้ดูแลเด็กก็พยายามพัฒนาหาความรู้และประสบการณ์เพื่อมาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน มีการนำเอาเทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรม ประกอบกับองค์การบริหารส่วนตำบลมีนโยบายส่งเสริมให้ผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กได้ศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีในสาขาต่าง ๆ จึงทำให้ผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล แสดงความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร อยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สัมฤทธิ์ เนตรประไพ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครปฐม มีความคิดเห็นในการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก ซึ่งแปลความหมายได้ว่า การบริหารจัดการ มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉิมมนต์ ปัทมเสวี (2548 : 73) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดปทุมธานี ด้านวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของของ สุชาดา สมสวนจิต (2547 : 54-55) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาปัญหาอุปสรรค และปัจจัยในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอทิวา จังหวัด นครราชสีมา พบว่า ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ ทำให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกรดำเนินงานกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากผู้ปกครอง เกี่ยวกับการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ผู้บริหาร

และผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล แสดงความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน จากชุมชน อยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณิชมนต์ ปัทมเสวี (2548 : 73)

ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดปทุมธานี ด้านงานความสัมพันธ์กับชุมชน อยู่ในระดับน้อย แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของของ สุชาดา สมสวนจิต (2547 :54-55) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษา ปัญหาอุปสรรคและปัจจัยในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง

3. ผลการวิเคราะห์ ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามคุณวุฒิการศึกษา ดังนี้

3.1 ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีคุณวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้ก็อาจเนื่องมาจากนโยบายของรัฐที่มุ่งพัฒนาให้ผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล ตลอดจนกำหนดแนวทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ชัดเจนมากขึ้น จึงส่งผลให้ผลให้สามารถบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จากสาเหตุดังกล่าวจึงส่งผลให้ผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีคุณวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี แสดงความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคามในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณิชมนต์ ปัทมเสวี (2548 : 73) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดปทุมธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยศกมล เรืองสง่า (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาและแนวทาง การพัฒนาการจัดการศึกษาของ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดนครพนม พบว่า ปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับน้อย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัครเดช วรหาญ

(2548 : ง-จ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสามารถในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ความสามารถในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับสูง ในความคิดเห็นของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีปัญหาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลน้อย แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยศกมล เรืองสง่า (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดนครพนม พบว่า สภาพการจัดการศึกษาของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชนอยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง

3.2 ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนที่มีคุณวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านโยบายกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในด้านการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาในระดับปฐมวัยในรูปแบบของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ในฐานะเป็นหน่วยงานที่ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็ง สามารถจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้มีนโยบายพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน โดยได้มีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้แก่ผู้บริหารท้องถิ่นและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถบริหารจัดการภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งได้มีการจัดทำคู่มือเกี่ยวกับมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีแนวทางปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในความดูแล ส่วนใหญ่ได้พัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านการพัฒนาบุคลากร และจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แต่ด้วยงบประมาณที่จำกัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งจึงอาจไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานได้ทั้งหมด ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีคุณวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป แสดงความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ในภาพรวมอยู่

ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ สุพรรณ เป็นพร้อม (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอ ผู้บริหารศูนย์ ครูที่เลี้ยง และผู้แทนผู้ปกครอง โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับ สุชาติ สมสวนจิต (2547 : 54-55) ได้ ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาอุปสรรคและปัจจัยในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ และด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน อยู่ในระดับน้อย

4. เปรียบเทียบการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล

ในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง และ คุณวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและแยกเป็นรายด้าน ดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ

องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อจำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเพราะว่าทั้งผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล มีพื้นฐานทางด้านความรู้ และประสบการณ์ในการจัดการศึกษาเท่า ๆ กัน ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้มีความรู้ในด้านการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากขึ้น ทำให้ทราบถึงสภาพการดำเนินงาน ความต้องการ และปัญหาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคล้าย ๆ กัน ดังนั้น แม้จะมีสถานภาพตำแหน่งต่างกัน แต่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาของการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สัมฤทธิ์ เนตรประไพ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เมื่อตามจำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง พบว่า ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยศกมล เรืองสง่า (2551 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดนครพนม เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ ตามความคิดเห็นของประธานกรรมการบริหารศูนย์พัฒนา

เด็กเล็ก เลขานุการคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครอง โดยรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน

4.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อจำแนกตามคุณวุฒิการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อจำแนกตามคุณวุฒิการศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาของการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ เนื่องจากการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้รับการถ่ายโอนมาเป็นระยะเวลาพอสมควร แม้ผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กจะมีระดับวุฒิการศึกษาต่างกัน แต่มีความรู้มีประสบการณ์ในการดำเนินงาน เท่า ๆ กัน ประกอบกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นซึ่งได้จัดทำคู่มือ การดำเนินการเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และเอกสาร หนังสือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทำให้ผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับทราบแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดียิ่งขึ้น จึงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาของการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกียรติศักดิ์ หอมพิบูล (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดในจังหวัดกาฬสินธุ์ ในงาน 6 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านบุคลากร ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน และด้านบริการเสริมอื่น ผลการศึกษาพบว่า ครูที่เลี้ยงและผู้บริหาร มีปัญหาการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

5. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ เกี่ยวกับการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นมากที่สุด คือ ควรสนับสนุนงบประมาณให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอ สอดคล้องกับงานวิจัยของของ สุชาดา สมสวนจิต (2547 : 55) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาปัญหาอุปสรรคและปัจจัยในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งพบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับงบประมาณไม่เพียงพอ รองลงมาคือ ควรให้ศูนย์พัฒนาเด็กมีอาคารสถานที่ที่เป็นเอกเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพรรณ เป็นพร้อม (2546 : 152) ที่ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดบุรีรัมย์ พบข้อเสนอแนะว่า ต้องการให้มีอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นเอกเทศ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะรองลงมาอีกคือ ควรให้ผู้ดูแลเด็กไปศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่น ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ

ยศกมล เรืองสง่า (2551 : 177) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดนครพนม ซึ่งมีความคิดเห็นว่า ควรให้บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ศึกษาคูงาน เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรรณ เป็นพร้อม (2546 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดบุรีรัมย์ พบข้อเสนอแนะว่า ควรจัดโครงการศึกษาคูงานศูนย์ที่ประสบความสำเร็จอย่างน้อยปีละครั้ง และควรสนับสนุนให้ผู้ดูแลเด็กได้ศึกษาในระดับสูงขึ้น สอดคล้อง กับงานวิจัยของ สือชัย บุญคุ้ม (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครปฐม พบว่าข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ ควรมีการพัฒนาครูพี่เลี้ยงหรือครูผู้สอนด้วยการให้ศึกษาต่อ และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยศกมล เรืองสง่า (2551 : 177) ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดนครพนม ซึ่งมีความคิดเห็นว่า ควรจัดให้มีการส่งเสริมผู้ดูแลเด็กให้ได้เรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น จากความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นเช่นนี้ เพราะว่าข้อเสนอแนะเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่ง ที่จำเป็นในการดำเนินงานและการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกแห่ง โดยเฉพาะงบประมาณในการดำเนินการ และ อาคารสถานที่ที่เป็นของตัวเอง ซึ่งจะทำให้การดำเนินงาน การจัดการกิจกรรมการศึกษา ได้อย่างเต็มที่ มีประสิทธิภาพและคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม ได้แนวทางในการปรับปรุง พัฒนา เพื่อเกิดประโยชน์ในการบริหารงาน ให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากผลการศึกษาปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้ข้อสรุปถึงปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้วิจัยจึงได้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

1. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลควรที่จะได้ศึกษา อบรม หรือแสวงหาความรู้เกี่ยวกับการบริหารวิชาการและการบริหารจัดการ เพื่อที่จะนำมาใช้ในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้อย่างถูกต้อง มีคุณภาพ และควรจัดการส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กได้ศึกษาเพิ่มเติมให้ได้วุฒิที่สูงขึ้น หรือจัดอบรม ศึกษาคูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อ

เพิ่มประสบการณ์ในการทำงาน มีการจัดทำแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และให้องค์กรบริหารส่วนตำบล สนับสนุนงบประมาณให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อย่างเพียงพอ

2. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ควรจัดหาวัสดุอย่างกันลื่นสำหรับห้องน้ำ-ห้องส้วม ให้เพียงพอ รวมทั้งบริเวณอื่น ๆ ที่มีความเปียกชื้น เพื่อความปลอดภัยและเป็นการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุและลดอันตรายจากการบาดเจ็บ และควรมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายนอกให้ร่มรื่นมากยิ่งขึ้น สนามเด็กเล่นควรมีเครื่องเล่นให้เพียงพอ มีศาลาที่พักรอหรือพักผ่อนสำหรับผู้ปกครอง มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย โดยเฉพาะช่วงการรับ-ส่งเด็ก

3. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ควรจัดหาสื่อการเรียนการสอน และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้เพียงพอ และควรจัดกิจกรรมการเรียนให้ครบตามตารางที่กำหนด จัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิตให้กับเด็ก โดยเน้นกระบวนการเรียนการสอนที่让孩子อ่านออกเขียนได้ ควบคู่ไปกับการให้เด็กได้รับประสบการณ์ทางด้านสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ และสังคม มีการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมตามหลักสูตร หรือสนับสนุนช่วยเหลืองานด้านวิชาการแก่ผู้สอนหรือดูแลเด็ก อย่างสม่ำเสมอ

4. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ควรที่จะมีการ แสวงหาความร่วมมือกับหน่วยงานหรือองค์กรอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนงบประมาณให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยการติดต่อประสานงาน หรือจัดทำโครงการของงบประมาณ จัดให้ผู้ปกครองและชุมชนได้ร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น วันสำคัญของชาติ หรือวันสำคัญทางศาสนา ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน โดยให้มีแสดงความคิดเห็น เสนอความต้องการ หรือประเมินความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองและประชาชนต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม
2. ควรศึกษาความต้องการในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดมหาสารคาม
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล และขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น. (ม.ป.ป.)
คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- กรมอนามัย. (2547). คู่มือการดำเนินงานโครงการศูนย์เด็กเล็กน่ายู่. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กรมการปกครอง. สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น. (2545). คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- กระทรวงมหาดไทย. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (ม.ป.ป.). มาตรฐานการดำเนินงาน
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- โกวิท พวงงาม. (2550). การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมติหมิ่นอนาคต (พิมพ์ครั้งที่ 6).
กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- เกียรติศักดิ์ หอมพิบูล. (2542). สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ใน
วัดในจังหวัดกาฬสินธุ์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม.(สาขาการศึกษานอกระบบ).
มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล. (2547). ประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล
เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับพนักงานจ้าง. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- ชาติ พุ่มพวง. (2549). การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยองค์การ
บริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ปร.ม.
(รัฐประศาสนศาสตร์). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชูวงษ์ ฉายะบุตร. (2539). การปกครองท้องถิ่นไทย พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สมาคมศิษย์เก่า
รัฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉิมมนต์ ปัทมเสวี. (2548). สภาพและปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การ
บริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ ก.ม. (การบริหารการศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ถวัลย์รัฐ วรเทพพิพิงษ์. (2540). กำหนดและวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ. กรุงเทพฯ:
เสมาธรรม.
- ทับทิม วงศ์ประยูร และคนอื่นๆ. (2547). คู่มือองค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- บุญยิ่ง เทคน้อย. (2545). การศึกษาสภาพและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามทัศนกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- เบญจมา แสงมณี. (2542). การจัดการศูนย์และโรงเรียนปทุมวิไลศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประชัน กระเนวัน. (2549). เอกสารคำสอนการปกครองท้องถิ่นไทย. บุรีรัมย์: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ประทาน คงฤทธิศึกษากร. (2525). ทฤษฎีการปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ประยูร กาญจนกุล. (2523). คำบรรยายกฎหมายปกครอง. กรุงเทพฯ: คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2541). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 2). บุรีรัมย์: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- พระมหาอำพร มณีเนียม. (2545). ความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล กรมศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมู่ที่ 3 องค์การบริหารส่วนตำบลคูคต. วิทยานิพนธ์ สศ.ม. (สังคมศาสตร์มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542, 19 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอน 74 ก. หน้า 3.
- ยศกมล เรืองสง่า. (2551). สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). สกลนคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- รศคนธ์ รัตนเสริมพงศ์. (2546). เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารท้องถิ่น (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: นำถึง.
- รุ่ง แก้วแดง. (2543). การปฏิรูปการศึกษาไทยตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติในการปฏิรูปการศึกษา : แนวคิดและหลักการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

- ลือชัย บุญคุ้ม. (2546). การจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัด นครปฐม. ภาคนิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2541). การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: โอ.เอส พรินติ้งเฮาส์.
- สัมฤทธิ์ เนตรประไพ. (2548). ความคิดเห็นของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. _____ . (ม.ป.ป.). กฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2548). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครุสภา ลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549). แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550 – 2554. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม. (2551). แบบสำรวจข้อมูลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2551 จังหวัดมหาสารคาม. มหาสารคาม: กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น.
- สำนักงานท้องถิ่นอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย. (2551). สรุปผลการประเมินมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพื้นฐาน) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปี 2551. มหาสารคาม: สำนักงานท้องถิ่นอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย.
- สำนักประสานและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น. (2547). คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- สุชาดา สมสวนจิต. (2547). การศึกษาปัญหาอุปสรรคและปัจจัยในการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา. การศึกษาค้นคว้า อิสระ ปร.ม. (สาขานโยบายสาธารณะ). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- ศุภัญญา จีนเกิด. (2549). ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (สาขาบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุพรรณ เป็นพร้อม. (2546). ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์
ในวัด จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ ด.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.

เสาวลักษณ์ ด้อยคำ. (2548). การประเมินประสิทธิผลของการถ่ายโอนงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอคอกคำใต้ จังหวัดพะเยา. การศึกษาค้นคว้า
แบบอิสระ ปร.ม. (สาขารัฐประศาสนศาสตร์). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อมรชัย ดันติเมธ. (2536). การบริหารสถานศึกษาปฐมวัย. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

อัครเดช วรหาญ. (2548). ความสามารถในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การ
บริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่. การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ
ปร.ม.(สาขารัฐประศาสนศาสตร์). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อุทัย หิรัญโต. (2526). การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

Albury, R. G. (1977). The Development of Guiding Principle for the Establishment and
Organization of a Parish Day Nursery School. *Dissertation Abstracts International*,
37, 5687-A. University Microfilms International.

Buford, J. F. (1977). Parents Perceptions of Early Childhood Education. *Dissertation
Abstracts International*, 37, 5688-A. University Microfilms International.

Clarke, J. J. (1986). *Outline of Local Governance of the United Kingdom*. London: Sit
Issac Piman and Son.

Garcia, C. R. (1986). The Theoretical Background to Curriculum Design for Puerto
Rican Kindergarten Students. *Dissertation Abstracts International*, 49, 539-A.
University Microfilms International.

Wit, D. (1967). *A Comparative Survey of Local Government and Administration*.
Bangkok: Kurusapha Press.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buri Ram Rajabhat University



๓ พฤษภาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณศิริพันธ์ ศรีกงพลี

ด้วย นายวุฒิชัย แก่นโมก นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริฉวี จุโฑปะมา เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่ข ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๑๕๐



มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓ พฤษภาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณธีระศักดิ์ แก่นสา

ด้วย นายวุฒิชัย แก่นโมก นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริฉวี จุโฑปะมา เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

๓ พฤษภาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณวิลาสิณี นามเมือง

ด้วย นายวุฒิชัย แก่นโมก นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริณี จุโฑปะมา เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๙ งพ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buri Ram Rajabhat University

๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายกองค้การรบริหารส่วนตำบลบ้านแห

ด้วย นายวุฒิชัย แก่นโมก นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริฉวี อุโฆปะมา เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะ ใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นายวุฒิชัย แก่นโมก ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

13/๖/๕๒ นายกองค้การรบริหาร

- ม.ค.บุรีรัมย์ ขอสงวน

การทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

- ขอไม่ติดขัด

๒๕๖.๖.๑๖

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คีย์ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ขอแสดงความนับถือ

นางสาว

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ตะยองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

๒๕๖๐๖/๑๖



๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๒

<input checked="" type="checkbox"/> สำนักงานปลัดฯ	<input type="checkbox"/> ส่วนส่งเสริมฯ/การสมัคร
<input type="checkbox"/> ส่วนการนิเทศ	<input type="checkbox"/> ส่วนป้องกันฯ
<input type="checkbox"/> ส่วนโศกนาฏกรรม	
<input type="checkbox"/> ส่วนสร้างอาคาร	
<input type="checkbox"/> ส่วนสาธารณูปโภค	

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ

ด้วย นายวุฒิชัย แก่นโมก นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริภรณ์ จุโฑปะมา เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นายวุฒิชัย แก่นโมก ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เรื่อง หากทศ.ป.กึ่งม
- น. กอ.ก.ม. ๖๖๖๖

ขอแสดงความนับถือ

(Signature)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ตีอ ๓๘๐๖
โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

(นายเอียว เป็รียบสน)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ

(Signature)



๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอดำเนินการระงับการทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลหนองขมาร

ด้วย นายวุฒิชัย แก่นโมก นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริณี จุโฑปะมา เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการที่นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นายวุฒิชัย แก่นโมก ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คย ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University



๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้ดูแลเด็กองค์การบริหารส่วนตำบล.....

ด้วย นายวุฒิชัย แก่นโมก นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนในจังหวัดมหาสารคาม โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริณี ฐโฑปะมา เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยการนี้นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร ๐๔๔๖๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖
โทรสาร ๐๔๔๖๑ ๒๘๕๘



๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล.....

ด้วย นายวุฒิชัย แก่นโมก นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนในจังหวัดมหาสารคาม โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริฉวี จุโฆปะมา เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยการนี้้นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอกความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘



๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบล.....

ด้วย นายวุฒิชัย แก่นโมก นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนในจังหวัดมหาสารคาม โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริณี จุโฑปะมา เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยการนี้ นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความ อนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ง

แบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buri Ram Rajabhat University

เรื่อง

ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม

คำอธิบาย

1. แบบสอบถามฉบับนี้ สำหรับผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล (นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล) และผู้ดูแลเด็ก
2. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา เรื่องปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม
3. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย
 - ตอนที่ 1 สถานภาพตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม
 - ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม
4. โปรดพิจารณาข้อความในแต่ละข้อคำถาม และโปรดตอบให้ครบถ้วนทุกข้อ และตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดตามความคิดเห็นและการปฏิบัติของท่าน เพื่อให้ผลการวิจัยมีผลสรุปที่เชื่อถือได้และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวม ดังนั้นคำตอบของท่านจะไม่มีผลเสียต่อตัวท่านหรือต่อหน่วยงานของท่านแต่อย่างใด

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างแท้จริง

นายวุฒิชัย แก่นโมก

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ 11
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง

ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความหรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. ตำแหน่งในปัจจุบัน

ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล (นายกองค์การบริหารส่วนตำบลและปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล)

ผู้ดูแลเด็ก

2. วุฒทางการศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรี

ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม

คำชี้แจง โปรดพิจารณาเกี่ยวกับการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลของท่านแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับปัญหาการบริหารงานให้ตรงกับความเป็นจริงโดยใช้เกณฑ์พิจารณาดังนี้

5 หมายถึง มีปัญหามากที่สุด

4 หมายถึง มีปัญหามาก

3 หมายถึง มีปัญหาปานกลาง

2 หมายถึง มีปัญหาน้อย

1 หมายถึง มีปัญหาน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ลำดับที่	การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับปัญหาการบริหารงาน				
		5	4	3	2	1
1.	การจัดอัตราค่าจ้างผู้ดูแลเด็กสอดคล้องกับจำนวนเด็ก.....	✓
2.	อาคารเรียนหรือห้องเรียนมีความเหมาะสมเพียงพอกับจำนวนเด็ก.....	✓

จากตัวอย่าง

ข้อ 1 แสดงว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล มีปัญหาการบริหารงาน เกี่ยวกับการจัดอัตรากำลังผู้ดูแลเด็กสอดคล้องกับจำนวนเด็กอยู่ในระดับมาก

ข้อ 2 แสดงว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล มีปัญหาในการอาคารเรียนหรือห้องเรียนมีความเหมาะสมเพียงพอกับจำนวนเด็ก ในระดับปานกลาง

ลำดับที่	การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับปัญหาการบริหารงาน				
		5	4	3	2	1
	ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ					
1.	มีบุคลากรเพียงพอสำหรับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....
2.	ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึง ความสำคัญในการดำเนินงานด้านการให้การศึกษา และพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....
3.	ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีนโยบายแผนและงบประมาณ เพื่อการดำเนินงานที่ชัดเจนในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนา ศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพ.....
4.	ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ในด้านการบริหารวิชาการ และการบริหารจัดการ.....
5.	มีอัตรากำลังผู้ดูแลเด็กสอดคล้องกับจำนวนเด็ก.....
6.	ผู้ดูแลเด็กมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก.....
7.	ผู้ดูแลเด็กมีความรู้และความเข้าใจในหลักสูตรการจัดการศึกษาปฐมวัย.....
8.	ผู้ประกอบการอาหารมีความรู้เรื่องโภชนาการและอาหารเป็นอย่างดี.....
9.	คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีส่วนร่วมในการกำหนด นโยบายและดำเนินกิจกรรมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....
10.	มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ดูแลเด็กได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น เพื่อพัฒนาตนเองและวิชาชีพ.....
11.	ผู้ดูแลเด็กมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....
12.	มีการจัดทำแผนดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และบรรจุลงใน แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล.....
13.	มีการจัดทำระเบียบ/ข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนตำบล ว่าด้วยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....

ลำดับที่	การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับปัญหาการบริหารงาน				
		5	4	3	2	1
14	มีการอบรมผู้ดูแลเด็ก หรือศึกษาคูงานด้านปฐมวัย หรือส่งผู้ดูแลเด็ก เข้ารับการอบรมเรื่องเด็กปฐมวัย เพื่อพัฒนาให้มีความรู้ ทักษะในการ ดูแลเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง.....
15	มีการจัดทำ จัดซื้อ จัดหา และจำหน่ายทะเบียนพัสดุ และเสนอความ ต้องการให้ อบต. ดำเนินการ.....
16	มีการจัดทำงบประมาณ ทำบัญชีการเงิน การเบิกจ่ายเงิน ตามระเบียบ ของ อบต. และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง.....
17.	ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสมและมีความปลอดภัย จากอันตราย และมลพิษ.....
18.	พื้นที่ใช้สอยในอาคารสะอาด ปลอดภัย และเพียงพอต่อการจัด กิจกรรมของเด็ก.....
19.	ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ และอากาศถ่ายเท ได้สะดวก.....
20.	พื้นที่สำหรับการนอน มีความสะอาด อากาศถ่ายเท ได้สะดวกและ มีเครื่องใช้ที่เหมาะสมกับเด็ก.....
21.	มีน้ำสะอาดสำหรับบริโภค น้ำใช้ ห้องน้ำ ห้องส้วม ที่แปร่งพื้น มีจำนวนเพียงพอ มีความสะอาด ถูกสุขลักษณะ เหมาะสมและ ปลอดภัย.....
22.	การจัดสภาพภายนอกห้องเรียน มีบริเวณเพียงพอสะอาด ร่มรื่น และ ปลอดภัย.....
23.	พื้นที่กำจัดสิ่งปฏิกูลมีจำนวนและขนาดเพียงพอ ถูกสุขลักษณะ และ มีการกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน.....
24	มีพื้นที่แยกเด็กป่วยเป็นสัดส่วน และมีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล ตู้ยาเครื่อง เวชภัณฑ์ที่จำเป็น.....
25	ห้องครัวแยกห่างจากพื้นที่สำหรับเด็ก มีเครื่องใช้ที่จำเป็น รวมทั้ง ที่ล้าง และเก็บภาชนะเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ถูกสุขลักษณะ โดยเน้นเรื่อง ความสะอาด และความปลอดภัยเป็นหลัก.....

ลำดับที่	การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับปัญหาการบริหารงาน				
		5	4	3	2	1
26.	มีพื้นที่เล่นกลางแจ้ง ที่จัดให้มีเครื่องเล่นกลางแจ้งที่ปลอดภัย และ เหมาะสมกับจำนวนเด็ก.....
27.	ติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัยในอาคาร เช่น เครื่องตัดไฟ ถังดับเพลิง มุ้งลวด คุ้เก็บยา.....
28.	ใช้วัสดุกันลื่นบริเวณห้องน้ำ - ห้องส้วม.....
29.	มีคู่มือหรือชั้นเก็บวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ที่แข็งแรง และ ไม่เป็นอันตรายต่อเด็ก.....
30.	จัดสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเหมาะสม ดู เครื่องใช้ในการนอน โต๊ะ - เก้าอี้.....
31.	มีการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน การป้องกันอุบัติเหตุ การปฐมพยาบาล และความเจ็บป่วยฉุกเฉินของเด็ก.....
32.	มีหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินของส่วนราชการ เช่น สถานีตำรวจ โรงพยาบาล หน่วยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และ องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น.....
33.	มาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร จัดทำหลักสูตรและแผนการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับสภาพของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและท้องถิ่น.....
34.	จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะและ สาระการเรียนรู้.....
35.	จัดประสบการณ์สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ.....
36.	จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่ หลากหลาย และอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก.....
37.	ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ และ การประเมินพัฒนาการ.....
38.	จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมคุณลักษณะที่ดี และทักษะการใช้ ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้เป็นส่วน หนึ่งของการจัดประสบการณ์.....

ลำดับที่	การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับปัญหาการบริหารงาน				
		5	4	3	2	1
39.	จัดกิจกรรมประจำวันทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนให้เด็กได้รับการพัฒนาทุก ๆ ด้าน.....
40.	จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ บรรยากาศอบอุ่น และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ
41.	จัดการประเมินพัฒนาการเป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์.....
42.	จัดกิจกรรมประจำวันให้เด็กได้ใช้ความคิด ทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ โดยใช้เวลาต่อเนื่องไม่เกิน 20 นาที.....
43.	จัดกิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี ใช้เวลา 40 - 60 นาที.....
44.	ความสมดุลของกิจกรรมในห้องและนอกห้อง การใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมรายบุคคลและกิจกรรมกลุ่ม ตลอดจนกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลัง.....
45.	สื่อการเรียนการสอน และวัสดุอุปกรณ์เพียงพอ หลากหลาย ตรงกับความต้องการ และเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน.....
46.	จัดเตรียมอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย ส่งผลการเจริญเติบโตของเด็ก และให้เด็กได้รับสารอาหารครบ 5 หมู่ และได้ดื่มน้ำสะอาดอย่างเพียงพอ ทุก 45 นาที.....
47.	รายงานการดำเนินงานของคุณฯ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ.....
48.	แจ้งผลการประเมินพัฒนาการความพร้อมของเด็กเป็นรายบุคคลให้ผู้ปกครองทราบ.....
49.	ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากชุมชน มีการประชุมชี้แจงให้ชุมชนทราบถึงประโยชน์และความจำเป็นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และชักชวนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมบริหารและช่วยเหลือในระหว่างดำเนินการ.....
50.	มีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน.....

ลำดับที่	การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับปัญหาการบริหารงาน				
		5	4	3	2	1
51.	มีการจัดกิจกรรมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและชุมชนอย่างต่อเนื่อง.....
52.	มีการประสานงานประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ประชาชน และหน่วยงานต่าง ๆ รับทราบหลายรูปแบบ เช่น จัดทำคู่มือ แผ่นพับ การออกเยี่ยมบ้านเด็ก ฯ.....
53.	การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และการให้ข้อมูลข่าวสาร.....
54.	เปิดโอกาสให้สถาบันต่าง ๆ ของชุมชน เช่น สถาบันทางศาสนา สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และให้คำปรึกษา.....
55.	ผู้ปกครองและชุมชนให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น การบริจาคทรัพย์สิน วัสดุอุปกรณ์ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก.....
56.	จัดให้มีกองทุนส่งเสริมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อระดมทรัพยากรและมีการขอรับการอุดหนุนงบประมาณต่าง ๆ จาก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงาน รัฐวิสาหกิจ องค์กรการกุศล มูลนิธิ.....
57.	จัดให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคประชาชน/ชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านวิชาการ และหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....
58.	การเปิดโอกาสให้ผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อแสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก....
59.	จัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปกครองและประชาชนในท้องถิ่นและชุมชน เกี่ยวกับกรดำเนินงาน ทิศทาง และแนวทางการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอ.....
60.	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน ในการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัย เพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์.....

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คำชี้แจง โปรดแสดงข้อมูลและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารงานศูนย์พัฒนา
เด็กเล็ก

ขององค์การบริหารส่วนตำบล

1. ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ

.....

.....

.....

2. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

.....

.....

.....

3. ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร

.....

.....

.....

4. ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากชุมชน

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ

คำอ่านจําแนกของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ตารางที่ 14 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	9.565
2	13.722
3	13.102
4	11.581
5	10.906
6	10.016
7	11.986
8	12.665
9	12.066
10	9.967
11	10.003
12	10.807
13	11.439
14	9.866
15	10.932
16	12.730
17	9.544
18	13.730
19	10.333
20	12.066
21	9.280
22	10.846
23	10.142
24	10.320
25	10.514

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
26	12.385
27	12.526
28	11.846
29	12.990
30	13.310
31	11.783
32	13.359
33	11.894
34	10.431
35	11.762
36	11.547
37	13.244
38	11.636
39	9.517
40	11.488
41	12.478
42	9.522
43	9.864
44	11.268
45	10.589
46	11.843
47	9.416
48	11.217
49	12.156
50	11.843

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
51	11.937
52	12.544
53	11.330
54	11.937
55	11.183
56	10.560
57	13.958
58	14.848
59	12.574
60	14.417

ภาคผนวก ฉ
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

Reliability Coefficients

N of Cases == 30.0

N of Items = 60

Alpha = .9857

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	วุฒิชัย แก่นโมก
วัน เดือน ปีเกิด	9 เมษายน 2523
สถานที่เกิด	72/1 หมู่ 4 บ้านเหล่าฮอก ตำบลหนองผือ อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด 45220
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	17 หมู่ 9 บ้านเหล่าฮอก ตำบลหนองผือ อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด 45220
สถานที่ทำงาน	องค์การบริหารส่วนตำบลราษฎร์พัฒนา ตำบลราษฎร์พัฒนา อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2535 ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเหล่าฮอก ตำบลหนองผือ อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด พ.ศ. 2538 มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด พ.ศ. 2541 มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด พ.ศ. 2545 ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ วิชาเอกเทคโนโลยีเซรามิกส์ สถาบันราชภัฏมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2546 ประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู สาขาวิชาการศึกษา สถาบันราชภัฏมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2553 ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์